PRODUCTIE I

Den Haag, 27-10-2021

Burgemeester en wethouders van Den Haag,
AWB / bezwaar
Postbus 12 600
2500 DJ DEN HAAG
Digitaal m.b.v. DigiD: www.denhaag.nl/bezwaar

Betreft: bezwaar omgevingsvergunning om 43 bomen te kappen langs het tracé van tramlijn 16Z
Producties: 4

Geacht College,

Het Bewonersoverleg Duinoord, de Bewonersorganisatie Zeeheldenkwartier, het Wijkoverleg Zorgvliet, Stichting SOS Den Haag en de Bomenstichting Den Haag hebben kennis genomen van de omgevingsvergunning voor het kappen van 43 bomen (stamomtrekken 34-183 cm), staande in de openbare ruimte langs het traject van tramlijn 16Z (op een deel van de Laan van Meerdervoort, Waldeck Pyrmontkade en Vondelstraat).
De kap is – volgens de vergunning - nodig voor het gereed maken van het spoornetwerk van het traject tramlijn 16 Zeeheldenkwartier, het aanleggen van fietspaden en het vervangen van het riool.
Hierbij maken genoemde organisaties tijdig bezwaar tegen dit besluit, d.d. 17-09-2021, met kenmerk 202113998/8049022 (productie 01).

Onze organisaties juichen een adequaat openbaar vervoer toe, maar stellen vraagtekens bij de aanschaf van trams, die bredere en zwaardere zijn dan die in Rotterdam, onderdeel van dezelfde openbaar vervoersregio. De consequenties van deze beslissing zijn dat het bestaand spoor geschikt gemaakt moet worden voor die bredere en zwaardere –zelfs topzware– trams. Een enorm kostbare operatie bovendien die niet alleen leidt tot afsluitingen en opbrekingen, maar ook tot de kap van honderden bomen in de hele stad (alleen al bij de trajecten van 16S en 16Z gaat het om 108 bomen). Straatprofielen moeten herschikt worden, bovenleiding verplaatst en na aanleg regent het klachten over piepende wielen, gebonk in de ondergrond en schade aan gebouwen. Maar het is precies deze perceptie bij de burgerij dat alle rapporten ten spijt, het college en de HTM blijven beweren dat de (vaak meer dan 100 jaar) oude huizen en de imposante bomen niet in gevaar worden gebracht door deze vervanging van het spoor.
Niet alleen het geliefde, **rijksbeschermde stadsgezicht** maar ook de **Stedelijke Groene Hoofdstructuur** worden onherstelbaar aangetast, zodat niet alleen ons als huidige bewoners, maar ook onze jongeren in de toekomst een fraaie groene leefomgeving wordt ontnomen!
De **topeisen** hadden in 2018 (RIS300911) al getoetst moeten worden aan de Bomen Effect Analyse (BEA), opdat duidelijk zou zijn hoeveel bomen er zouden sneuvelen bij smallere of bredere trams, lichtere of zwaardere trams. De Bomenstichting Den Haag heeft bij de behandeling in de Commissie Leefomgeving (december 2018) ingesproken om deze en andere topeisen (hoge graad van burgerparticipatie en innovatie) toe te voegen (producties 2 en 3). Helaas hebben de wethouder en de gemeenteraad het nut hiervan niet ingezien.

De gemeente heeft de ecosysteemdiensten van bomen beschreven in de Nota Stadsbomen, 2021: “meer blad voor de stad en een toekomstbestendigheid van ons stadsbomennetwerk”. Doel is om 5% meer kroonvolume te realiseren in 2030 om o.a. hittestress en wateroverlast tegen te gaan en de luchtkwaliteit te verbeteren.

Bij het uitkomen van het recente IPCC rapport zei Guterres (secretaris-generaal VN): *het is code rood voor de mensheid*. De alarmbellen klinken oorverdovend en het bewijs is onweerlegbaar. Alarmbellen klinken ook luid vanwege de biodiversiteitscrisis. Van de 20 biodiversiteitsdoelen voor 2020 is op maar 4 doelen voortgang geboekt.
Ook de gemeente Den Haag kan en moet haar verantwoordelijkheid hierin nemen. Maatregelen zijn noodzakelijk. In dit licht bezien is het **behoud van bomen, de Stedelijke Groene Hoofdstructuur en het Rijksbeschermd Stadsgezicht noodzakelijk.**

Na deze inleiding spitsen we ons bezwaar toe op de volgende aspecten:

Stikstof. Voor werkzaamheden als bedoeld voor tram 16 geldt een vrijstelling van een natuurvergunning per 1 juni 2021. Dit geldt tevens voor GWW-werkzaamheden (Aqua-Terra Eco-Effectscan- § 4.1, dd 20 juli 2021 - bijlage bij de aanvraag voor de kapvergunning).
Hoewel er een vrijstelling is, is natuurlijk wel de vraag hoe groot de bijdrage van stikstofdepositie is van deze werkzaamheden en alle andere werkzaamheden in Den Haag en omgeving (het gaat immers om een cumulatieve benadering). Nu er geen vergunning nodig is, volgt daaruit dat er ook niets gecontroleerd kan worden. Met dergelijke vrijstellingen neemt de natuurschade oncontroleerbaar toe terwijl de Wet natuurbescherming er toch is om de natuur te beschermen. Onduidelijk is nu of de instandhoudingsdoelen op grond van de Stikstofwet worden gehaald[1]. Omdat er veel kritiek bestaat op de Stikstofwet geeft Aqua-Terra aan de gemeente de overweging mee om alsnog een stikstofdepositieberekening uit te voeren indien de nieuwe wetgeving komt te vervallen. In feite acht Aqua-Terra zo'n berekening noodzakelijk. Echter de gemeente heeft dit advies niet opgevolgd en zijn er bij de stukken geen stikstofberekeningen te vinden. Kortom, op basis van objectieve gegevens voor alle projecten binnen de reikwijdte van de vrijstelling kan niet worden uitgesloten dat er géén sprake is van significante gevolgen op een specifiek relevant Natura 2000-gebied.
Wij willen dan ook – alvorens een beslissing wordt genomen op dit bezwaar - een overzicht van de stikstofdeposities als gevolg van deze werkzaamheden en alle andere werkzaamheden in en om Den Haag om in ieder geval inzicht te krijgen van de ernst van de schade aan N2000-gebieden. En ook hoe de gemeente Den Haag de doelen van de Stikstofwet gaat halen; het gaat immers om een resultaatverplichting.

Stedelijke Groene Hoofdstructuur – Hoofdboomstructuur
De bomen aan de straten waar lijn 16S doorheen rijdt behoren tot de Hoofdboomstructuur (onderdeel van de Stedelijke Groene Hoofdstructuur): de Laan van Meerdervoort tot aan de Doornstraat. Uw gemeente heeft zich verplicht deze op eenduidige en herkenbare wijze duurzaam in stand te houden en waar mogelijk te versterken (RIS294705).

[1] In 2025 moet minimaal 40% van het areaal van de stikstofgevoelige natuur in beschermde Natura 2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben; in 2030 minimaal de helft en in 2035 minimaal 74% (Stikstofwet, 2021). Het zijn resultaatverplichtingen. Het Westduinpark (incl de Bosjes van Poot) & Wapendal en Meijendel & Berkheide zijn bekend met een overmaat aan stikstof.

Beschermd Stadsgezichten
Duinoord[2] en Zorgvliet behoren bovendien tot de Rijksbeschermde stadsgezichten in Den Haag. Het Zeeheldenkwartier[3] is een gemeentelijk beschermd stadsgezicht. Bomen in deze gebieden genieten dezelfde bescherming.
Met de aanwijzing als beschermd stadsgezicht heeft de gemeente een instrument om de cultuurhistorische waarde van een wijk of stadsdeel te beschermen. De openbare ruimte (inclusief de bomen en boomstructuren) maakt een onlosmakelijk onderdeel uit van het waardevolle stadsgezicht (Handboek Openbare Ruimte, RIS268741). Het geeft de stad zijn identiteit (Kadernota Openbare Ruimte, RIS249315). Ook hierin vinden wij argumenten om de bomen, als cultuurhistorische karakteristieken, te behouden en beschermen, ook voor toekomstige generaties. Het is vaststaand beleid.
We missen overigens een advies van de Welstandscommissie.

Nieuwe - bredere - tram ten koste van bomen
De breedte van de tram levert geen significant verschil voor parkeerplaatsen of bomen. Het verschil in extra ruimte aan weerszijden van een tram van 2,65 meter breed ten opzichte van een tram van 2,40 meter breed is 7,5 cm per zijde. Dit levert bij herinrichting geen significant verschil op in het aantal realiseerbare parkeerplaatsen of de groeiomstandigheden van bomen. Dit staat letterlijk in de Topeisen (RIS300911, 2018).
In de eerste plaats zetten we een kritische kanttekening bij de berekening. Het verschil in breedte tussen de oude en de nieuwe tram is 25 cm: dat is dus 12,5 cm en niet 7,5 cm per zijde.
De vraag is gerechtvaardigd met welke breedte er in het VO en DO uiteindelijk rekening is gehouden en of er meer of minder bomen gekapt moeten worden.
In de tweede plaats nam wethouder Van Asten het woord 'significant' al terug tijdens de bespreking van dit stuk in de Commissie Leefomgeving. Hij bedoelde 'geen wezenlijk verschil' (productie 3), maar hij heeft ondanks het verzoek van de Bomenstichting Den Haag nooit stukken toegestuurd waar dat 'wezenlijke verschil' op gebaseerd was.
Nu blijken er 43 bomen alleen al langs lijn 16Z te moeten verdwijnen omdat ze in de zogenaamde profielvrije ruimte van de nieuwe brede tram blijken te staan of op de plek waar een nieuw halte moet komen of waar de halten of bochten moeten worden aangepast. In de Vondelstraat is tevens de aanleg van het riool en de gehele herinrichting oorzaak van de kap. Daarnaast kunnen 21 bomen alleen blijven staan door (kostbare) maatregelen te nemen. Bij deze laatste groep hebben we overigens grote twijfels of het haalbaar is om ze te behouden. Immers bomen blijven groeien. Hoe toekomstbestendig kunnen de bomen blijven staan als er bredere lagevloer trams rijden? Is er over 10 jaar nog voldoende ruimte voor de bomen? Welke (kostbare) maatregelen zijn dan nog mogelijk?

Kortom de bewering in de Topeisen wordt gelogenstraft met de kapvergunning voor 43 bomen en de aanpassingen bij 21 bomen. Het is een significant verschil t.o.v. het totaal aantal bomen aan dit traject (148 bomen). De risico's voor bomen zijn groot.
Het gaat bovendien om bomen die bescherming genieten omdat ze deel uitmaken van de Hoofdboomstructuur en het (Rijks)beschermd stadsgezicht, zoals hierboven al betoogd.
Dit alles rechtvaardigt onze eis om m.b.v. de BEA te toetsen of de keuze voor smallere trams, niet alleen voor lijn 16 maar bijvoorbeeld ook voor 12, niet een veel gunstiger resultaat had opgeleverd, niet alleen

---

[2] Duinoord. Nadere typering van de te beschermen waarden. Het openbare gebied ondersteunt de ruimtelijke kwaliteit: de ruime profielen van straten en plantsoenen die dit gebied doorkruisen zijn markant. De relatie tussen water en groenaanleg is van bijzondere kwaliteit en is van belang in samenhang met de bijzondere waarde van de bebouwing. Typerend zijn: o.a. de groenvoorziening van de Afzanderijvaart, alsmede de groenaanleg van het Sweelinckplein (Toelichting aanwijzing Duinoord)

[3] Zeeheldenkwartier. De wijk is van belang vanwege de bijzondere stedebouwkundige, cultuur- en architectuurhistorische waarden. Typerend zijn oa: de waarde van het Prins Hendrikplein als open plein in een verder sterk verdichte woonwijk. De doorbraak van de Vondelstraat als herinnering aan het uitbreidingsplan van Berlage met hoogwaardige architectuur.

voor bomen en de ruimtelijke kwaliteit, maar ook financieel. De gemaakte keuze was niet voldoende onderbouwd en doordacht. De gemeenteraad heeft een essentieel besluit genomen zonder te beschikken over daartoe vereiste gegevens. De BEA dient ook getoetst te worden op het al dan niet laten liggen van het riool.
Wij verwachten dat u het met ons eens bent: beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald.

Bomen Effect Analyse
Het doel van de Bomen Effect Analyse (BEA) is *inzicht geven in de kernvraag of de desbetreffende bomen binnen het project in de huidige verschijningsvorm en op de huidige standplaats duurzaam kunnen worden ingepast en welke projectaanpassingen, gerichte (beschermings)maatregelen en randvoorwaarden hiervoor noodzakelijk zijn. Hoe eerder de bomen betrokken worden in het planproces hoe meer kansen er zijn om ze te behouden*. De Richtlijn BEA is opgesteld door de Bomenstichting i.s.m. CROW.
Een bredere of smallere tram, het al dan niet verplaatsen van haltes, het al dan niet verleggen van de rails, het laten liggen van de riolering, het zijn enkele alternatieven die aan de BEA getoetst hadden moeten worden.
Dat dit niet gebeurd is, vinden we een groot bezwaar, omdat nu niet is aangetoond dat het kappen van de bomen niet anders kan (Coalitieakkoord).
Gezien het voorgaande, vinden we het cruciaal om deze alternatieven alsnog te toetsen aan de BEA.

Trillingen
"Een topeis, die extra aandacht verdient, zijn de trillingen en het geluid dat de tramvoertuigen veroorzaken. Geluidsoverlast of de kans op schade aan panden, moet uiteraard zo veel mogelijk worden voorkomen. De MRDH zal de HTM opdragen, om als topeis op te nemen dat het nieuwe voertuig aan de hoogst gangbare eisen moet voldoen om geluids- en trillingsoverlast te voorkomen. Hierbij zullen de (leer-)ervaringen met het gebruik van de Avenio worden betrokken". Dit is de letterlijke tekst van de Topeis over trillingen (RIS300911, 2018).

Echter het Trillingsonderzoek Lijn16Z door DGMR (RIS308712 – bijlage 6) over de effecten van zettingen en van trillingen door de nieuwe zware en bredere lagevloertram op de huizen schiet – volgens deskundigen - te kort en de effecten ervan op bomen is in het geheel niet onderzocht. Dit is een ernstige omissie. Zonder deugdelijk en onweerlegbaar onderzoek en de daaruit voortvloeiende maatregelen mogen wat ons betreft de werkzaamheden niet starten
We beargumenteren dit mede met het voorzorgsprincipe[4].

Participatieproces
Tijdens de bespreking van de Topeisen in de Commissie Leefomgeving heeft wethouder Van Asten toegezegd om belangenorganisaties uit te nodigen bij het vervolg van het traject (productie 3).
De bewonersorganisatie Duinoord is echter niet uitgenodigd voor deelname aan de denktank. De Bomenstichting Den Haag en Stichting SOS Den Haag zijn niet uitgenodigd voor deelname aan de denktank en de klankbordgroep. Een heel ernstige omissie, toezeggingen worden te makkelijk niet nagekomen.

Vleermuizen
In opdracht van de gemeente Den Haag heeft Aqua-Terra een Eco-effectscan uitgevoerd (20 juli 2021).
De onderzoekers stellen vast dat door de kap van de (31 – 34) gewone lindes aan de Vondelstraat (trekken veel insecten), het foerageergebied van vleermuizen zal worden aangetast. De kap in de Vondelstraat is een grootschalige ingreep, reden waarom onderzoekers hebben aanbevolen om nader onderzoek uit te voeren om negatieve effecten op mogelijk essentieel leefgebied van vleermuizen te kunnen uitsluiten.

[4] als er een ingreep plaatsvindt of plaats gaat vinden waarvoor sterke aanwijzingen bestaan dat deze ernstige effecten heeft op het milieu, moeten maatregelen volgen ook al is er nog sprake van wetenschappelijke onzekerheid.

Dit nadere onderzoek hebben we niet terug kunnen vinden.
Onderzoekers hebben geadviseerd om de mogelijkheden verder te onderzoeken om een deel, of enkele van de volwassen gewone lindes aan de Vondelstraat, en de volwassen paardenkastjes aan de Waldeck Pyrmontkade te behouden.
Dit onderzoek ontbreekt eveneens. Vleermuizen zijn een beschermde soort en we vinden het onbegrijpelijk dat de gemeente de adviezen voor de linden aan de Vondelstraat niet heeft opgevolgd.
De linden aan de Vondelstraat mogen niet gekapt worden omdat negatieve effecten voor vleermuizen niet uitgesloten kunnen worden.

Vondelstraat
Ook maken wij bezwaar tegen de kap van de linden aan de Vondelstraat. Ze zijn ca 50 jaar oud, ze zijn vitaal en hebben een hoge toekomstverwachting. Een groot deel staat niet op de huisaansluitingen. We verzoeken deze bomen daarom te behouden.
Mocht dat aantoonbaar niet mogelijk zijn dan verzoeken we ze te verplanten. Op de nieuwe en ruime standplaatsen kunnen deze linden mooi uitgroeien en nog lang meegaan. Wij realiseren dat hierbij maatwerk nodig is, maar de bomen, hun waarden voor natuur, milieu en beleving zijn het waard. Het hiervoor genoemde onderzoek door Auqa Terra beschreef immers dat de aanwezige lindes in de Vondelstraat veel insecten trekken die als prooi kunnen dienen voor vleermuizen en vogels. Door de kap van de gewone lindes aan de Vondelstraat (trekken veel insecten), zal het foerageergebied van vleermuizen worden aangetast (p7).
Met nieuwe bomen in de Vondelstraat duurt het weer 50 jaar voordat de kronen even groot zijn als nu, wat niet alleen de vleermuizen, vogels maar ook bewoners én de stad op achterstand zet.

We maken ook bezwaar tegen de kap van de linde op de hoek van het Roma-Sinti-plein. Het gaat om boom nummer 130. Deze fraaie, vitale linde met hoge toekomstverwachting zou moeten wijken, omdat de inrit wordt verlegd.
In het VO noch tijdens de digitale presentatie is het verleggen van de inrit aan de orde gesteld, zodat het verwijderen van linde 130 buiten beeld is gebleven. Ook de Bewonersorganisatie Zeeheldenkwartier is hierover niet geïnformeerd.
De noodzaak van het verleggen van de inrit is niet toegelicht, laat staan onderbouwd. U weet, in de gemeente Den Haag gaat geen boom om tenzij het aantoonbaar niet anders kan. We stellen vast dat noodzaak van de kap van linde 130 ontbreekt. We verzoeken deze boom te laten staan. Het komt de kwaliteit en de beleving van het Roma-Sinti-plein ten goede.

Amendement
De gemeenteraad heeft een amendement aangenomen (J.3.A) waarbij de perrons aan de Waldeck Pyrmontkade tussen de Obrechtstraat en de Laan van Meerdervoort aan de binnenzijde van de sporen worden gesitueerd (productie 4). Volgens het VO van de Halte Obrechtstraat (6-07-2-21) kunnen 3 kastanjes niet gehandhaafd blijven. Het is niet duidelijk waarom deze 3 exemplaren gekapt moeten worden.
Wij zouden graag bevestigd zien dat in het Definitieve Ontwerp (DO) de bestaande kastanjes blijven staan. Dit komt tevens tegemoet aan het advies van de onderzoekers van Aqua-Terra om grote onderbrekingen zijn in de bomenrijen te ‘dichten’.

De aantallen bomen
In het VO (02-02-2021) zijn de aantallen te kappen en te behouden bomen nauwelijks te achterhalen.
De Bomen Effect Analyse (BEA van 25-03-2021) is gebaseerd op het VO. De BEA wijst uit dat – op basis van het VO - er 43 bomen niet te handhaven zijn.
Vervolgens staat er in het raadsvoorstel (11-05-2021) dat er 55 bomen gekapt moeten worden.

Tot slot staan er in de kapvergunning (17-09-2021) 43 bomen genoemd.
Wij stellen vraagtekens bij deze - telkens wisselende - aantallen. Het is ook nog maar de vraag hoeveel bomen er volgens het DO gekapt moeten worden. Ook om deze reden zouden wij graag het DO ontvangen.

Ontbreken van stukken
Wij beschikken niet over het DO, reden waarom we hebben verzocht om het DO van het gehele traject van 16Z op te sturen met dwarsprofielen, zowel met de huidige situatie als de nieuwe situatie.
Wij zouden ook graag de tekeningen van het VO van de huidige situatie en de toekomstige situatie in transparanten willen ontvangen met de bomen in onderscheidende kleuren.

Vanwege de nog ontbrekende stukken houden we het recht voor om dit bezwaarschrift eventueel aan te vullen met nieuwe punten.

Op grond van bovenstaande argumenten zijn wij van mening dat bij de toetsing van kapvergunning en de afweging van belangen van de criteria van de APV (art 2:88 lid 1: de natuur-, educatieve en milieuwaarden; en de belevings- en gebruikswaarden) de genoemde waarden onvoldoende tot hun recht zijn gekomen.
Daarnaast hebben we beargumenteerd dat het vaststaande beleid om geen bomen te kappen tenzij het aantoonbaar niet anders kan, niet is gevolgd.
Daarom verzoeken wij u om de kapvergunning te vernietigen.

Wij dienen geen verzoek in bij de rechtbank voor een voorlopige voorziening omdat uw woordvoerder ons heeft toegezegd dat uw gemeente het advies van de bezwarencommissie zal afwachten voordat er gekapt gaat worden.

Hoogachtend,

G. Lucius - voorzitter
Bewonersoverleg Duinoord

L. van Noort – penningmeester
Bewonersoverleg Duinoord

G.A.M. Moerman - voorzitter
Bewonersorganisatie ZeeheldenKwartier

C. de Koning - voorzitter
Wijkoverleg Zorgvliet

Stichting SOS Den Haag

peter drijver
lisette heuschen

C.M. Visser - voorzitter
Bomenstichting Den Haag

Lijst van producties

1. Bestreden besluit, d.d. 17-09- 2021, met kenmerk 202113998/8049022
2. Bomenstichting Den Haag, inspreektekst 1e termijn Cie Leefomgeving, 6-12-2018
3. Bomenstichting Den Haag, inspreektekst 2e termijn Cie Leefomgeving, 13-12-2018
4. Amendement J.3.A: Nieuwe halte Waldeck Pyrmontkade tussen de sporen (RIS 309693).

Den Haag

Retouradres Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

[Geanonimiseerd]

Uw brief van
-
Ons kenmerk
202113998/8049022
Contactpersoon
[Geanonimiseerd]
E-mailadres
[Geanonimiseerd]
Aantal bijlagen
Zie documentenlijst

Datum
Zie documentenlijst

Onderwerp
Het verlenen van de gevraagde omgevingsvergunning voor Laan van Meerderdervoort, Waldeck Pyrmontkade en Vondelstraat

Geachte [Geanonimiseerd],

Op 26 juli 2021 ontvingen wij uw aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het kappen van 43 bomen (stamomtrekken 34-183 cm) staande in de openbare ruimte op een deel van de Laan van Meerdervoort, Waldeck Pyrmontkade en Vondelstraat ten behoeve van het gereed maken van het spoornetwerk van het traject tramlijn 16 Zeeheldenkwartier, het aanleggen van fietspaden en het vervangen van het riool.
De boomsoorten, boomnummers en de exacte locaties van de bomen staan vermeld in de bij de aanvraag gevoegde bijlagen.

Uw aanvraag omvat de activiteit 'Kappen' waarop de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing is.
Tijdens de behandeling van uw aanvraag hebben wij vastgesteld dat op basis van de beoordeling en de ingewonnen adviezen de omgevingsvergunning voor voornoemde activiteit kan worden verleend.

Voor de motivering van onze beslissing verwijzen wij naar de bij deze beschikking behorende bijlage(n) waarin per activiteit de beoordeling, advisering en de van toepassing zijnde voorschriften zijn opgenomen. Deze bijlagen moeten hier als herhaald en ingelast worden beschouwd en is door ons meegenomen in de onderstaande beslissing.

Gelet op het bepaalde in artikel 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de artikelen 2:87 en 2:88 van de Algemene plaatselijke verordening voor de gemeente Den Haag hebben wij besloten de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen voor het kappen van 43 bomen.

datum:
17-09-2021

Den Haag

Burgemeester en wethouders van Den Haag,
namens dezen,
Coördinator vergunningen
[Geanonimiseerd]

Deze omgevingsvergunning treedt in werking op de dag na de termijn (i.c. zes weken na bekendmaking) voor het indienen van een bezwaarschrift.

Bent u het niet eens met dit besluit? En bent u belanghebbende?
Dan kunt u een bezwaarschrift indienen.

Stuur dit bezwaarschrift binnen zes weken na de bekendmaking naar:
Burgemeester en wethouders van Den Haag, AWB/bezwaar,
Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag.

Voor het indienen van een bezwaarschrift gelden de volgende regels.

a. Uw naam, adres en telefoonnummer vermeldt u in het bezwaarschrift.
b. U zet uw handtekening onder het bezwaarschrift.
c. U stuurt een kopie van het besluit mee. Heeft u of kunt u dit niet, dan geeft u een duidelijke omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt.
d. U vermeldt het kenmerk en de datum van het besluit.
e. De argumenten voor bezwaar schrijft u in de brief.
f. Dient u namens iemand anders het bezwaar in? Stuur dan een volmacht mee.

Indien u schriftelijk bezwaar maakt, wordt u verzocht om een kopie van het besluit waartegen het bezwaar is gericht mee te zenden en in de linkerbovenhoek van de envelop de woorden 'AWB/BEZWAAR' te vermelden.

De indiener van het bezwaarschrift kan, als onverwijlde spoed dat - gelet op de betrokken belangen - vereist, eveneens een voorlopige voorziening (bijvoorbeeld een schorsing van het besluit) vragen bij de president van de rechtbank, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag.

Op www.denhaag.nl/bezwaar vindt u meer informatie.

Bijlage

Beoordeling activiteit

Aanvraag

De aanvrager heeft op 26 juli 2021 een aanvraag ingediend voor het kappen van 43 bomen, staande in de openbare ruimte op een deel van de Laan van Meerdervoort, Waldeck Pyrmontkade en de Vondelstraat.
De boomsoorten, boomnummers, stamomtrekken en exacte locaties staan vermeld in de bij de aanvraag gevoegde bijlagen.

De aanvrager wil de 43 bomen kappen ten behoeve van het gereed maken van het spoornetwerk van het traject tramlijn 16 Zeeheldenkwartier. Het tracé moet toegankelijk gemaakt worden voor de komst van de nieuwe tram. Hiervoor moeten de haltes worden aangepast en waar nodig verschoven. De bomen die op of nabij het tracé staan, kunnen vanwege deze werkzaamheden niet op hun huidige standplaats behouden blijven.
Het aanleggen van het traject voor tramlijn 16Z wordt gecombineerd met de aanleg van vrij liggende fietspaden ten behoeve van de verkeersveiligheid en het vervangen van de bestaande riolering in verschillende straten.

Noodzaak voor het verwijderen van de bomen

Mobiliteitstransitie tramlijn 16 Zeeheldenkwartier & herinrichting Vondelstraat
Er wordt verwacht dat het aantal inwoners, arbeidsplaatsen en bezoekers in Den Haag en regio flink zal groeien. Eind 2016 is de Agenda Ruimte voor de Stad in de raad vastgesteld en in februari 2018 is de Preverkenning Schaalsprong OV voor Den Haag & Regio vastgesteld. Uit deze beleidstukken blijkt dat er rekening gehouden moet worden met een verdichting van de stad en een intensivering van de stedelijke functies binnen het bestaande stedelijk gebied. Door deze groei neemt de vraag naar mobiliteit toe. Het college wil hierdoor een transitie naar een mobiliteitssysteem dat in de toekomst alle bewoners, bezoekers en bedrijven bedient. De vraag naar deze mobiliteit zal door het openbaar vervoer (OV) opgevangen moeten worden. Het OV zal hierdoor in capaciteit, maar ook in kwaliteit verbeterd moeten worden.

De huidige rood-beige trams worden door HTM vervangen voor nieuwe lagevloertrams. De tracés waar de huidige trams nog op rijden moet voor deze lagevloerstrams aangepast worden. Daarnaast moeten de halteperrons toegankelijk gemaakt worden voor mensen met een fysieke beperking in het kader van de Algemene wet gelijke behandeling. Het tracé van tramlijn 16Z betreft het gedeelte vanaf Laan van Meerdervoort, Waldeck Pyrmontkade en Vondelstraat. Door het aanpassen van het tracé en het verlengen, verhogen, verbreden en het aanleggen van nieuwe perrons, zijn de 43 bomen op of nabij het tracé niet te handhaven op hun huidige standplaats. In de Vondelstraat moet het riool volledig vernieuwd worden. Dit heeft tevens grote gevolgen voor de bomen. Daarnaast worden er vrij liggende fietspaden aangelegd om de verkeersveiligheid te verbeteren. Er dienen daarom 43 bomen gekapt te worden.

Boom- en verplantbaarheidsonderzoek
De aanvrager heeft een boomonderzoek laten uitvoeren naar 150 bomen in het plangebied. Dit boomonderzoek is uitgevoerd door New York Boomadvies B.V. en is vastgesteld in het rapport ‘Bomen langs Tramlijn 16Z / Den Haag’, met kenmerk 05221 van 25 maart 2021.

Boomgegevens (conditie, toekomstverwachting, verplantbaarheid)
In het boomonderzoek zijn de bomen geïnventariseerd. De algemene boomgegevens, de boombeoordelingskenmerken (zoals conditie en de toekomstverwachting) en de verplantbaarheid voor de bomen zijn in kaart gebracht.

Conditie
Uit het boomonderzoek blijkt het volgende over de conditie van de bomen:
- 34 bomen hebben een redelijke conditie, namelijk de bomen met boomnummers 23, 25, 26,102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 130, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143 en 144.
- 3 bomen hebben een redelijke tot matige conditie, namelijk de bomen met boomnummers 11, 27 en 28.
- 6 bomen hebben een matige conditie, namelijk de bomen met boomnummers 5, 6, 7, 9, 10 en 24.

Toekomstverwachting
Daarnaast is de toekomstverwachting van de bomen onderzocht. Uit het onderzoek kwam het volgende naar voren:
- 38 bomen hebben een toekomstverwachting van langer dan 10 jaar, namelijk de bomen met boomnummers 11, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 130, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143 en 144.
- 3 bomen hebben een toekomstverwachting van tussen de 5 en 10 jaar, namelijk de bomen met boomnummers 5, 6 en 10.
- 2 bomen hebben een toekomstverwachting van tussen de 0 en 5 jaar, namelijk de bomen met boomnummers 7 en 9.

Verplantbaarheid
Tot slot blijkt uit het boomonderzoek dat geen van de bomen verplantbaar zijn. De bomen met boomnummers 5, 6, 7, 11, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 130, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143 en 144 zijn te groot om verplant te worden. De bomen met boomnummers 9 en 10 kunnen door hun slechte groei niet verplant worden.

Projectinvloed
In het rapport is tevens onderzocht welke effecten de werkzaamheden op de bomen hebben en waarom de bomen niet behouden kunnen blijven.

Waldeck Pyrmontkade / Koningin Emmakade
- Bij de bomen met boomnummers 5, 6 en 7 worden in de huidige schampstrook tussen de bomen parkeervakken aangelegd. Deze drie kastanjes zijn niet te handhaven, omdat kleine verschuivingen in de bandenlijn bij deze bomen tot zware wortelschade van de stabiliteitskluit leidt.

De Laan van Meerdervoort / Waldeck Pyrmontkade
- De bestaande tramhalte zal in de nieuwe situatie vervallen. Bij de bomen met boomnummers 9, 10 en 11 schuift het fietspad ongeveer 50 cm op. Het fietspad komt hierdoor te liggen op de huidige standplaats van de bomen. Deze bomen zijn daarom niet te behouden.

De Laan van Meerdervoort / Zoutmanstraat
- De bomen met boomnummers 23 t/m 28 groeien matig. Ze staan in een smalle strook tussen de rijbaan en het fietspad. Ze staan hierdoor in de huidige situatie dicht tegen het uit asfalt bestaande

fietspad aan. In de nieuwe situatie wordt er een nieuwe tramhalte aangelegd. In deze nieuwe situatie wordt hier een bredere schrikstrook aangelegd, deze verbreding bevindt zich aan de huidige rijbaanzijde van de bomen. Door deze werkzaamheden kan er geen passende groeiplaats worden aangelegd voor de bomen. Daarnaast zullen de bomen, indien ze behouden blijven, in toenemende mate opdruk vertonen van het fietspad, aangezien ze nu al met hun wortelvoet tegen de asfaltrand aan staan. De bomen zijn daarom niet te handhaven.

Kruising Vondelstraat / Elandstraat
- De bomen met boomnummers 102 t/m 108 staan op de plek waar in de nieuwe situatie een fietspad aangelegd gaat worden. Daarnaast wordt het riool vernieuwd. De stamvoeten van de bomen staan op zeer korte afstand van het riool. De grond moet ontgraven worden voor de vernieuwing van het riool, de graafwerkzaamheden bevinden zich te dicht op de bomen. Door de genoemde redenen is het behoud van de bomen niet mogelijk.

Vondelstraat
- In de nieuwe situatie wordt de trambaan hier vernieuwd, wordt er een vrij liggend fietspad aangelegd en wordt het riool vernieuwd.
- Het vernieuwen van de trambaan zal vanwege de afstand tot de bestaande bomen geen invloed hebben op deze bomen.
- Bij boom met boomnummer 130 wordt de inrit tegenover de Bilderdijkstraat verlegd. Door het verleggen van deze inrit naar het pleintje tegenover de Bilderdijkstraat is boom 130 niet te behouden.
- De bomen met boomnummers 115 t/m 124 en 132 t/m 144 staan op de plek waar in de nieuwe situatie het vrij liggende fietspad wordt aangelegd. De bomen zouden in het fietspad komen te staan. Daarnaast heeft het vernieuwen van het riool grote gevolgen voor deze bomen, aangezien de stamvoet van de bomen op zeer korte afstand van het riool staat en grond hier ontgraven zal moeten worden. De bomen zijn door deze redenen niet te behouden.

Ecologisch onderzoek

De aanvrager heeft een ecologische QuickScan laten uitvoeren door Aqua-Terra Nova B.V. De bevindingen zijn vastgelegd in het rapport ‘Eco-effectscan tramlijn 16 Z te ’s-Gravenhage’, met kenmerk 21061/AQT301aFF/MV van 20 juli 2021.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden
Het Natura 2000-gebied ‘Westduinpark & Wapendal’ bevindt zich ten westen van het plangebied. Het Natura 2000-gebied Meijendel & Berkheide is gelegen ten noordoosten van het plangebied. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand. Negatieve effecten door de geplande ontwikkeling worden door de afstand en de tussenliggende infrastructuur uitgesloten. Nader onderzoek in het kader van gebiedsbescherming is niet noodzakelijk.

Ecologische verbindingszones
Het plangebied is niet gelegen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Negatieve effecten kunnen daarom worden uitgesloten. Nadere toetsing in het kader van de Wet Natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Stedelijke Groene Hoofdstructuur van Den Haag
De Stedelijke Groene Hoofdstructuur (SGH) is het groenbeleidsplan van de gemeente Den Haag. De Haagse groengebieden zijn door middel van ecologische zones met elkaar en het buitengebied

verbonden, zodat planten en dieren via deze zones van het ene naar het andere gebied kunnen migreren. Het plangebied is gelegen in een ecologische verbinding aangewezen in de SGH van Den Haag. De SGH van Den Haag geniet geen wettelijke bescherming. Echter streeft de gemeente Den Haag ernaar de kwaliteit binnen de zones zoveel mogelijk te waarborgen en optimaliseren. Er wordt aanbevolen groen terug te plaatsen wanneer er groen verwijderd wordt en rekening te houden met de mogelijkheden voor flora en fauna om te kunnen migreren tussen de verschillende groengebieden in de gemeente Den Haag. Nader onderzoek in het kader van gebiedsbescherming is niet noodzakelijk.

Soortenbescherming

Vaatplanten
Het plangebied is tijdens het uitvoeren van het oriënterend veldbezoek gecontroleerd op mogelijk aanwezige beschermde vaatplanten. Deze zijn niet aangetroffen. Zowel op basis van verspreidingsgegevens als het onderhoud en de stedelijke ligging in het plangebied, worden beschermde vaatplanten niet verwacht. De aanwezigheid van beschermde flora kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

Vogels
Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd. Daarnaast zijn rust- en verblijfplaatsen én de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. In het plangebied worden broedende vogels verwacht, zowel algemene vogels en soorten uit categorie 5.

Op basis van verspreidingsgegevens is gebleken dat in de omgeving van het plangebied de gierzwaluw en huismus behorend tot de categorie 1-4 (jaarrond beschermde vaste verblijfplaats) voorkomen. Er zullen in de gebouwen/woningen die langs de tramlijn staan wel verblijfplaatsen van gierzwaluw en huismus aanwezig zijn. Het gaat hierbij om hoge herenhuizen waarbij aangenomen wordt dat de verblijfplaatsen hoog zitten en de kap van bomen geen significant negatief effect heeft op de bestaande verblijfplaatsen. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

De bomen in het plangebied zijn mogelijk geschikt voor roofvogels. Tijdens het veldbezoek is er in de bomen gezocht naar oude en grote nesten. Er zijn geen (oude) nesten van roofvogels aangetroffen in de bomen die gekapt gaan worden. In de bomen die gekapt gaan worden kan de aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van roofvogels worden uitgesloten. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Van de vogelsoorten met een verblijfplaats uit de categorie 5 zijn verschillende vogels binnen het plangebied te verwachten. Nesten van categorie 5-soorten zijn jaarrond beschermd wanneer specifieke ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In dit geval wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied en als nestgelegenheid. Er zijn geen nesten aangetroffen van ekster of zwarte kraai. Ook zijn er geen holtes aangetroffen waar koolmees of pimpelmees gebruik van kunnen maken. Daarnaast is er in de omgeving voldoende alternatief en zijn er geen ecologische omstandigheden om de nesten jaarrond te beschermen. Wel zijn de vogels en hun nesten beschermd tijdens het broeden.

In en rondom het plangebied zijn algemene vogelsoorten te verwachten zoals. Alle vogels zijn tijdens het broeden beschermd en mogen dan niet verstoord worden. Er wordt aanbevolen om buiten het broedseizoen (grofweg van maart t/m juli) te werken.

Grondgebonden zoogdieren
Op basis van verspreidingsgegevens is gebleken dat in de omgeving van het plangebied geen strikt beschermde grondgebonden zoogdieren voorkomen. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Voor nationaal beschermde zoogdiersoorten geldt binnen de provincie Zuid-Holland een vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming. De zorgplicht blijft echter wel van kracht.

Vleermuizen
Alle soorten vleermuizen zijn beschermd binnen de Wet natuurbescherming.

In het plangebied staan bouwwerken die geschikt zijn voor gebouwbewonende vleermuizen. In het plangebied zijn geen bomen aanwezig die geschikte holtes bevatten die kunnen dienen als vaste rust- en/of verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen binnen de grenzen van het plangebied zijn uitgesloten. Wel kunnen er gebouwbewonende vleermuizen aanwezig zijn in de naastgelegen panden. De werkzaamheden dienen overdag uitgevoerd te worden. Indien dit niet mogelijk is zijn maatregelen nodig om verstoring op lichtgevoelige vleermuizen te voorkomen.

Het plangebied en de omgeving van het plangebied zijn geschikt als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Sommige vleermuizen maken gebruik van lijnvormige structuren, zoals watergangen en bomenrijen, als vliegroute. Andere vleermuizen zijn minder afhankelijk van dit soort structuren. Het plangebied bevat geschikte lijnvormige structuren die kunnen dienen als vliegroute voor vleermuizen.

In de directe omgeving zijn diverse vleermuisonderzoeken uitgevoerd door de zoogdierenvereniging en ecologische adviesbureau Ecoresult. Op basis van de onderzoeken kan geconcludeerd worden dat de activiteit en dichtheid aan verblijfplaatsen in dit deel van het centrum laag is. Een eventuele kraamkolonie in de buurt van de Vondelstraat is uitgesloten.

De bomen langs de Koningin Emmakade en Waldeck Pyrmontkade en de Stadhouderslaan (tot aan de kruising met de President Kennedylaan) maken ook onderdeel uit van het door de gemeente Den Haag geïdentificeerde foerageergebied voor vleermuizen. Door de kap van de bomen zal het foerageergebied van vleermuizen worden aangetast. Naar verwachting is er voldoende alternatief in de omgeving. Echter betreft de kap in de Vondelstraat een grootschalig ingreep en wordt er aanbevolen om nader onderzoek uit te voeren om negatieve effecten op mogelijk essentieel leefgebied van vleermuizen uit te kunnen uitsluiten.

Bij het kappen van de bomen zal rekening gehouden moeten worden met de onderbrekingen die hierbij ontstaan in de bomenrij. Een te grote onderbreking zal een negatief effect hebben op essentiële vliegroutes van vleermuizen. Op de vleermuizenkaart van de Gemeente Den Haag zijn in het plangebied geen vaste vliegroutes geïdentificeerd. De aaneengesloten 32 lindes, waarvan een aantal gekapt zullen worden aan de Vondelstraat, kunnen echter wel als een geschikte vliegroute dienen voor vleermuizen.

Gezien het bovenstaande is parallel aan de Eco-effectscan besloten om nader onderzoek uit te voeren volgens het Vleermuisprotocol 2017 naar essentiële onderdelen van de leefomgeving van vleermuizen. Om de impact van de kap op eventuele essentiële vliegroutes en/of foerageergebieden te toetsen worden er twee bezoeken uitgevoerd.

Het eerste bezoek is reeds uitgevoerd op 8 juli 2021. Het onderzoek is uitgevoerd in de kraamperiode, twee uur lang na zonsondergang. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat er direct na zonsondergang relatief veel foerageeractiviteit langs de gewone lindes was. Echter was de activiteit na het eerste uur volledig verdwenen. Er zijn geen aanwijzingen geweest die duiden op de aanwezigheid van kraamverblijfplaatsen in de omgeving.

Tijdens het tweede bezoek 2 september 2021 was de activiteit van de vleermuizen lager dan het vorig bezoek. Er is geen duidelijk vast vliegpatroon waargenomen tijdens het bezoek. De vleermuizen vlogen namelijk ook over de gebouwen heen. Op basis van het onderzoek kan geconcludeerd worden dat de bomenrij niet essentieel is.

Amfibieën, reptielen, vissen en overige beschermde soorten
Uit de landelijke verspreidingsgegevens komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied geen strikt beschermde amfibieën, reptielen, vissoorten en ongewervelden voorkomen. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en de ligging in stedelijk gebied worden deze redelijkerwijs ook niet verwacht. De aanwezigheid van deze soorten kan worden uitgesloten. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming.

De groenstroken in het plangebied zijn geschikt voor nationaal beschermde amfibieën. Voor deze soorten geldt in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming. De zorgplicht blijft echter wel van kracht.

Conclusie
Ten aanzien van de gebiedsbescherming kan geconcludeerd worden dat nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk is.

Voor de soortenbescherming is deze conclusie nagenoeg hetzelfde. Er wordt in het rapport op pagina 20 ook geadviseerd welke maatregelen de aanvrager in acht moet nemen om zich aan de zorgplicht van artikel 1.11 Wet natuurbescherming te houden.

Overwegingen

Eerdere besluitvorming
Over de mobiliteitstransitie van tramlijn 16 Zeeheldenkwartier heeft besluitvorming plaatsgevonden. Zie in dit verband onder meer:
- De preverkenning Schaalsprong OV. Zie www.denhaag.nl onder bestuurlijke stukken RIS 299181.
- De Hoofdlijnenbrief Mobiliteitstransitie. Zie www.denhaag.nl onder bestuurlijke stukken RIS302361.
- De verkeersveiligheidsstrategie tot 2030, waarin het college de norm van 30 km/u wil hanteren voor woonstraten in het centrum. Zie www.denhaag.nl onder bestuurlijke stukken RIS 305029
- De aangenomen motie om de Zoutmanstraat 30 km/u te maken. Zie www.denhaag.nl onder bestuurlijke stukken RIS 305477.
- De aangenomen motie om vrij liggende fietspaden te maken conform het Handboek Openbare Ruimte. Zie www.denhaag.nl onder bestuurlijke stukken RIS 305295.
- Het stuk waarin het college een standpunt heeft ingenomen over het denktankadvies, van onder andere de bewoners en ondernemers van de Zoutmanstraat, en dit verder heeft uitgewerkt in het Voorontwerp. Zie www.denhaag.nl onder bestuurlijke stukken RIS305027.
- Het vaststellen van het document 'Voorstel van het college inzake Voorontwerp Tramlijn 16: traject Waldeck Pyrmontkade (thv Obrechtstraat) – Torenstraat', van 11 mei 2021. Zie www.denhaag.nl onder

bestuurlijke stukken RIS308712. Op 14 juli 2021 heeft de raad het bovenstaande voorstel van het college aangenomen.
- In het Definitieve Ontwerp '95025415-INTHR0-VER-DO-001 blad 12-15 tm 15-15 wijz 2', van 21 juni 2021, is te zien dat er conform het Definitief Ontwerp 91 nieuwe bomen worden herplant. Op deze tekening is tevens te zien welke soorten bomen er worden herplant en wat de locatie is van deze bomen. De bomen zullen worden herplant in plantmaat 18 - 20 cm.

Advies stadsecoloog

Op 9 september 2021 is het advies van de stadsecoloog van de gemeente Den Haag ontvangen. Na beoordeling van de aanvraag en aangeleverde stukken komt de stadsecoloog tot de conclusie dat de kap redelijkerwijs niet leidt tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

In de gemeente Den Haag is het niet toegestaan om bomen te kappen tijdens het broedseizoen. Als richtdata voor het broedseizoen wordt de periode 15 maart – 15 juli aangehouden. Indien buiten deze periode toch nog een bezet vogelnest in de te kappen boom wordt aangetroffen, dient er gewacht te worden tot het nest verlaten is.

Advies groenbeheerder

Op 7 september 2021 is het advies van de groenbeheerder van de gemeente Den Haag ontvangen.

De toekomstverwachting van de bomen is redelijk. De natuur-, educatieve en milieuwaarden van de bomen zijn niet van bijzonder belang. De belevings- en gebruikswaarden van de bomen zijn van groot belang, omdat de bomen zichtbaar zijn vanaf de openbare straat.

Gelet op alle aanwezige gegevens overweegt de groenbeheerder verder als volgt:

- De bomen zijn beeldbepalend voor de straten.
- De bomen betreffen over het algemeen halfwas tot volwassen bomen met een groot bladerdek.
- Dit bladerdek is belangrijk voor het bestrijden van hittestress.
- De bomen bepalen mede de leefbaarheid in het stedelijk gebied.
- De meeste bomen zijn niet verplantbaar, zie de aan de aanvraag toegevoegd Bomen Effecten Analyse. Boom 25 betreft een iep en is mogelijk wel verplantbaar, echter de gemeente Den Haag heeft ter verspreiding van de iepziekte in hun beleid het verplanten van iepen afgeraden.
- In de plannen is nagedacht om de te kappen bomen zo goed mogelijk te compenseren. Niet alleen door het herplanten van de bomen, maar ook door het realiseren van groen in de Zoutmanstraat en de bloemrijke vakken in de Vondelstraat. Hierdoor wordt de ecologische waarde in het gebied vergroot.
- De benodigde werkzaamheden aan de trambanen, de fietspaden en het riool worden nu gecombineerd uitgevoerd.
- De bomen kunnen niet worden behouden in verband met de voorgenomen werkzaamheden.
- Door het verbeteren van het OV en het realiseren van vrij liggende fietspaden en het plaatsen van een nieuw riool verbetert de verkeersveiligheid en daardoor de leefbaarheid in het plangebied.
- De werkzaamheden worden conform de door het college aangenomen RIS-besluiten uitgevoerd.
- Er is een boomonderzoek uitgevoerd door New York Boomadvies B.V. en dit onderzoek is vastgelegd in het rapport 'Bomen langs Tramlijn 16Z / Den Haag', met kenmerk 05221 van 25 maart 2021. Dit rapport geeft aan dat de 43 bomen door de verschillende werkzaamheden niet behouden kunnen blijven.
- Uit dit boomonderzoek blijkt tevens dat 34 bomen een redelijke conditie hebben, dat 3 bomen een redelijke tot matige conditie hebben en dat 2 bomen een matige conditie hebben.

- Daarnaast moet opgemerkt worden dat er veel participatie is geweest in het gehele traject. Zo is er vooraf een denktank geweest, samengesteld uit verschillende belangenbehartigers.
- Ook zijn er 2 klankbordgroepen samengesteld om stakeholders in het gebied te betrekken bij de planvorming.
- Tot slot is gelegenheid geweest om online te reageren op de voorgenomen plannen.

Het belang van de aanvrager, de mobiliteitstransitie van tracé tramlijn 16 Zeeheldenkwartier, het aanleggen van de vrij liggende fietspaden en de werkzaamheden aan het riool weegt in deze zwaarder dan het belang van de bomen voor de ecologie, het straatbeeld en de leefbaarheid van de wijk. Gezien het vorenstaande adviseert de groenbeheerder om de 43 bomen te kappen en een herplantplicht op te leggen van 91 bomen conform het definitief ontwerp. De te herplanten bomen dienen minimaal stamomtrekken van 18 - 20 cm te hebben.

Eindoordeel activiteit

De noodzaak voor het kappen van de bomen is door de aanvrager voldoende aannemelijk gemaakt.

Gelet op het voormelde weegt het belang van de aanvrager om de bomen te kappen zwaarder dan de waarden die de bomen vertegenwoordigen.

Op basis van de beoordeling van de aanvraag en het ingewonnen advies, bestaat er geen bezwaar tegen het verlenen van de omgevingsvergunning voor het kappen van de bomen.

Voorschriften te verbinden aan de beschikking

Broedseizoen
Van deze omgevingsvergunning mag geen gebruik worden gemaakt tijdens het broedseizoen van **15 maart tot 15 juli.**

Iepziekte
Het is in verband met de verspreiding van de **iepziekte** niet toegestaan ongeschild, geveld iepenhout op te slaan of te vervoeren. Dit hout moet direct na het rooien worden vernietigd of geschild.

Herplant
Aan deze omgevingsvergunning is de plicht verbonden voor de herplant van 91 bomen, conform het definitief ontwerp ‘95025415-INTHR0-VER-DO-001 blad 12-15 tm 15-15 wijz 2’, van 21 juni 2021 met minimale stamomtrekken van 18 - 20 cm.

De bomen dienen herplant te worden in het eerstvolgende plantseizoen (van november tot en met april), na het kappen van de bomen bij de herinrichtingswerkzaamheden en na realisatie van het herinrichtingsplan. De herplant dient te worden uitgevoerd conform het Definitief Ontwerp ‘95025415-INTHR0-VER-DO-001 blad 12-15 tm 15-15 wijz 2’, van 21 juni 2021.

Geldigheidsduur
Deze vergunning vervalt indien hier niet binnen maximaal 18 maanden na het onherroepelijk zijn hiervan gebruik is gemaakt.

Ter kennisneming

Wij maken u erop attent dat u pas tot het kappen van de bomen mag overgaan als er **zes weken na bekendmaking van het besluit** zijn verstreken. Dit is de termijn waarbinnen belanghebbenden een bezwaarschrift kunnen indienen.

Tijdens de uitvoering van de vergunde activiteit(en), dient dit besluit te allen tijde op verzoek van een opsporingsambtenaar/toezichthouder of de gemeentelijk groenbeheerder direct getoond te worden.

Documentenlijst Besluit (P) (GG)

Algemene informatie:

Dossier:202113998
Type: Aanvraag Wabo
Omschrijving: het kappen van 43 bomen (stamomtrekken 34-183cm) staande in de openbare ruimte op een deel van de Laan van Meerdervoort, Waldeck Pyrmontkade en Vondelstraat ten behoeve van de herinrichting en het gereed maken van breder materieel van een deel van tramlijn 16Z (INTHR)
Adres: Geen adres/lokatieaanduiding

Datum Besluit (P) (GG): 17-09-2021

Documenten bij besluit:

Document: Besluit (P)
Bestandsnaam: A8049022.out.pdf
Documentid: 35907859
Bestandsgrootte: 0,11

Den Haag 6-12-2018

Geachte leden van de Commissie Leefomgeving,

Op het moment dat het drama aan de Scheveningseweg zich voltrekt, vraagt de wethouder uw instemming over zgn Topeisen en deelt hij mee dat hij voornemens is om in te stemmen met de topeisen van de MRDH en kiest hij voor brede trams.
De wethouder gaat onzes inziens 3 stappen te snel.
De Bomenstichting Den Haag verzoekt u om 3 Topeisen toe te voegen. Ik licht dit toe.

De 1e Topeis volgt uit het coalitieakkoord waarin staat dat er geen boom meer omgaat tenzij het echt niet anders kan. U heeft hiermee ingestemd.
Onderaan pagina 3 schrijft de wethouder: *De breedte van de tram levert geen significant verschil voor parkeerplaatsen <u>of</u> bomen.*
Geen **<u>significant</u>** verschil? Dat vinden we wel een erg cryptische omschrijving. En gaat het om parkeerplaatsen **<u>óf</u>** bomen. Mogen we kiezen?
Slaat dat significante verschil op aantallen bomen? Zo ja waarom noemt hij deze dan niet?
De bewering doet vermoeden dat er onderzoek naar is gedaan. Waarom heeft de wethouder dit onderzoeksrapport niet vrijgegeven? Zou hij dat alsnog willen doen?
De bewering dat er geen significante verschil is voor bomen is in tegenspraak met de consequenties voor de bomenrijen aan de Statenlaan. Daar komen volgens ingewijden 2 i.p.v. 3 rijen bomen. Klopt dit? Wat zijn de consequenties voor de bomen aan de Stadhouderslaan/Kon Emmakade/Waldeck Pyrmontkade?
Het gaat natuurlijk niet alleen om aantallen maar ook om waarden. Wat zijn de waarden van de bomen? Voor natuur, wateroverlast en droogte, hitte-eilanden, luchtkwaliteit, gezondheid? Zijn ze oud, gaat het om bijzondere soorten, staan er monumentale bomen?
De Bomenstichting Den Haag zou graag zien dat de wethouder een onderbouwing geeft over de consequenties van de keuze van de trams, de daarmee samenhangende spoorvervanging en perronverruiming. Niet alleen voor bomen ter plaatse maar ook de bomen waarvan de wortels worden aangetast en de groeiplaats wordt verkleind. Per scenario de aantallen en de waarden. En de alternatieve mogelijkheden om bomen te sparen. We spreken van een Bomen Effect Analyse.
Immers het is onmogelijk te kiezen zonder deze scenario's. Daarom verzoeken we het behoud van alle bomen als 1e Topeis toe te voegen.

De 2e Topeis. Klopt het dat het Statenkwartier en ROVER akkoord zijn met 2 rijen bomen in plaats van 3 langs de Statenlaan? Worden deze organisaties klakkeloos geloofd zonder inbreng van bijvoorbeeld de Bomenstichting Den Haag? De wethouder schrijft niets over de rol van 'bewoners en belanghebbenden'. Doet de wethouder niet meer aan burgerparticipatie?
De 2e Topeis is daarom een hoge graad van burgerparticipatie.

De 3e Topeis. Het college heeft zelf toegegeven dat de HTM niet innovatief is. Waarom zet de wethouder dan niet in op innovatie? Niet alleen bij de HTM maar ook bij de Haagse ambtenaren.

De bomen worden allemaal bedreigd door enerzijds de keuze voor brede tram en anderzijds door de daarmee samenhangede aanleg van rails en perrons. Zonder innovatieve ontwikkelingen krijgen we eenzelfde fantasieloos betonbed met damwanden als op de Scheveningseweg en de Nieuwe Parklaan. Omdat de fantasieloze HTM het zo wil. Zelfs maatwerk was niet mogelijk. De gemeente dient zelf innovatief te worden om innovatie af te dwingen bij de HTM.
Wij verzoeken daarom innovatie als 3e Topeis toe te voegen.

Wij zijn zeer teleurgesteld dat de wethouder en zijn ambtenaren geen lering hebben getrokken uit het drama van de Scheveningseweg, waar alleen maar verliezers zijn.

De Bomenstichting Den Haag waarschuwt maar vast. Let op uw zaak. Het kán beter en het móet beter. Vandaar 3 extra topeisen:
1e behoud van alle bomen
2e burgerparticipatie
3e innovatie

Ik dank u voor uw aandacht.

Den Haag 13-12-2018

Geachte leden van de Commissie Leefomgeving,

Onze dank aan de wethouder dat hij belangen organisaties gaat uitnodigen bij de het vervolg van dit traject. Wij zien de uitnodiging graag tegemoet.

Daags na de commissie vergadering – vorige week – heb ik een mailtje gestuurd aan mevrouw Tideman, zij gaf vorige week een korte presentatie over de trams.

Ik vroeg haar de gegevens over bomen. De bomen die in ieder geval gerooid moeten worden en de bomen die moeten wijken voor brede of smalle trams. Liefst een lijst per straat, met kaartjes.
Helaas heb ik geen antwoord mogen ontvangen.

Aanleiding waren de woorden over de significante verschillen. De wethouder corrigeerde dit omdat hij 'geen wezenlijk verschil' zei te bedoelen. Hoe dit ook zij, deze uitspraak vloeit natuurlijk voort uit gegevens.
Nu we deze aantallen niet hebben ontvangen zijn wij vertwijfeld:
Bestaan de gegevens eigenlijk wel? Of is de bewering uit de grote duim verzonnen?
Of wil de wethouder de boomgegevens niet doorgeven? Zijn boomgegevens geheim?
Waarom is dat? Eerlijk gezegd, we kunnen ons dat niet voorstellen.

We snapper er niets van en verzoeken de wethouder de gegevens gewoon aan ons door te laten sturen.

Dank voor uw aandacht..

GEMEENTERAAD

Stuknummer: J.3 4 WD

Uitslag stemming: aangenomen

RIS-nummer: 309696

Motie: Ga in gesprek over trillingen.
Indiener: Det Regts, Haagse VVD.

De raad van de gemeente Den Haag, in vergadering bijeen op 14 juli 2021 ter bespreking van het voorstel 'Raadsvoorstellen tramlijn 16' (RIS 308712).

Constaterende dat

- De invoering van de lage vloer trams bij bewoners van met name de Waldeck Pyrmontkade tot ongerustheid leidt met betrekking tot de trillingen die deze tram veroorzaakt;
- Het raadsvoorstel stelt dat de trillingen niet een probleem zouden moeten zijn;

Overwegende dat:

- Het van belang is dat bewoners gerustgesteld zijn over de uitgevoerde trillings onderzoeken en de uitkomsten daarvan en dus niet op voorhand negatieve hebben over de introductie van de nieuwe trams in hun woonomgeving;
- Goed contact tussen bewoners en gemeente en het delen van alle informatie hierbij essentieel is;
- Op dit moment onvoldoende is vastgesteld dat de bewoners gerustgesteld kunnen worden ten aanzien van de trillingen van de nieuwe trams;

verzoekt het college:

- Opnieuw in gesprek te gaan met de bewoners van de Waldeck Pyrmontkade teneinde te pogen hen gerust te stellen over gevolgen van de introductie van de nieuwe trams.

En gaat over tot de orde van de dag.

Det Regts	Janneke Holman
Haagse VVD	PvdA

Den Haag, 27-10-2021

Burgemeester en wethouders van Den Haag,
AWB / bezwaar
Postbus 12 600
2500 DJ DEN HAAG
Digitaal m.b.v. DigiD: www.denhaag.nl/bezwaar

Betreft: bezwaar omgevingsvergunning om 65 bomen te kappen langs het tracé van tramlijn 16S
Producties: 3

Geacht College,

Het Bewonersoverleg Duinoord, de Bewonersorganisatie Zeeheldenkwartier, het Wijkoverleg Zorgvliet, Stichting SOS Den Haag en de Bomenstichting Den Haag hebben kennis genomen van de omgevingsvergunning voor het kappen van 65 bomen (stamomtrekken 22 - 250cm), staande in de openbare ruimte langs het traject van tramlijn 16S (Statenlaan, Frankenslag, Frederik Hendriklaan, Stadhouderslaan, Groot Hertoginnelaan, Nicolaistraat, Statenplein, President Kennedylaan, Eisenhowerlaan, Doornstraat, Prins Mauritslaan, Prins Mauritsplein, Frankenstraat, Van Aerssenstraat, Van Bleiswijkstraat, Waldeck Pyrmontkade, Koningin Emmakade, Sweelinckplein).
De kap is – volgens de vergunning - nodig voor het gereed maken van het spoornetwerk van het traject tramlijn 16 Statenkwartier, in het stadsdeel Scheveningen. Hiervoor moeten de haltes worden aangepast en waar nodig verschoven. Vanwege deze werkzaamheden kunnen de 65 bomen niet op hun huidige standplaats behouden blijven.
Hierbij maken genoemde organisaties tijdig bezwaar tegen dit besluit, d.d. 17-09-2021, met kenmerk 202113971/8048272 (productie 01).

Onze organisaties juichen een adequaat openbaar vervoer toe, maar stellen vraagtekens bij de aanschaf van trams, die bredere en zwaardere zijn dan die in Rotterdam, onderdeel van dezelfde openbaar vervoersregio. De consequenties van deze beslissing zijn dat het bestaand spoor geschikt gemaakt moet worden voor die bredere en zwaardere –zelfs topzware– trams. Een enorm kostbare operatie bovendien die niet alleen leidt tot afsluitingen en opbrekingen, maar ook tot de kap van honderden bomen in de hele stad (alleen al bij de trajecten van 16S en 16Z gaat het om 108 bomen). Straatprofielen moeten herschikt worden, bovenleiding verplaatst en na aanleg regent het klachten over piepende wielen, gebonk in de ondergrond en schade aan gebouwen. Maar het is precies deze perceptie bij de burgerij dat alle rapporten ten spijt, het college en de HTM blijven beweren dat de (vaak meer dan 100 jaar) oude huizen en de imposante bomen niet in gevaar worden gebracht door deze vervanging van het spoor.
Niet alleen het geliefde, **rijksbeschermde stadsgezicht** maar ook de **Stedelijke Groene Hoofdstructuur** worden onherstelbaar aangetast, zodat niet alleen ons als huidige bewoners, maar ook onze jongeren in de toekomst een fraaie groene leefomgeving wordt ontnomen!
De **topeisen** hadden in 2018 (RIS300911) al getoetst moeten worden aan de Bomen Effect Analyse (BEA), opdat duidelijk zou zijn hoeveel bomen er zouden sneuvelen bij smallere of bredere trams, lichtere of zwaardere trams. De Bomenstichting Den Haag heeft bij de behandeling in de Commissie Leefomgeving (december 2018) ingesproken om deze en andere topeisen (hoge graad van burgerparticipatie en innovatie) toe te voegen (producties 2 en 3). Helaas hebben de wethouder en de gemeenteraad het nut hiervan niet ingezien.

De gemeente heeft de ecosysteemdiensten van bomen beschreven in de Nota Stadsbomen, 2021: “meer blad voor de stad en een toekomstbestendigheid van ons stadsbomennetwerk”. Doel is om 5% meer kroonvolume te realiseren in 2030 om o.a. hittestress en wateroverlast tegen te gaan en de luchtkwaliteit te verbeteren.
Bij het uitkomen van het recente IPCC rapport zei Guterres (secretaris-generaal VN): *het is code rood voor de mensheid*. De alarmbellen klinken oorverdovend en het bewijs is onweerlegbaar. Alarmbellen klinken ook luid vanwege de biodiversiteitscrisis. Van de 20 biodiversiteitsdoelen voor 2020 is op maar 4 doelen voortgang geboekt.
Ook de gemeente Den Haag kan en moet haar verantwoordelijkheid hierin nemen. Maatregelen zijn noodzakelijk. In dit licht bezien is het **behoud van bomen, de Stedelijke Groene Hoofdstructuur en het Rijksbeschermd Stadsgezicht noodzakelijk.**

Na deze inleiding spitsen we ons bezwaar toe op de volgende aspecten:

Stikstof. Voor werkzaamheden als bedoeld voor tram 16 geldt een vrijstelling van een natuurvergunning per 1 juni 2021. Dit geldt tevens voor GWW-werkzaamheden (Aqua-Terra Eco-Effectscan- § 4.1, dd 2 april 2021 - bijlage bij de aanvraag voor de kapvergunning).
Hoewel er een vrijstelling is, is natuurlijk wel de vraag hoe groot de bijdrage van stikstofdepositie is van deze werkzaamheden en alle andere werkzaamheden in Den Haag en omgeving (het gaat immers om een cumulatieve benadering). Nu er geen vergunning nodig is, volgt daaruit dat er ook niets gecontroleerd kan worden. Met dergelijke vrijstellingen neemt de natuurschade oncontroleerbaar toe terwijl de Wet natuurbescherming er toch is om de natuur te beschermen. Onduidelijk is nu of de instandhoudingsdoelen op grond van de Stikstofwet worden gehaald[1].
Kortom, op basis van objectieve gegevens voor alle projecten binnen de reikwijdte van de vrijstelling kan niet worden uitgesloten dat er géén sprake is van significante gevolgen op een specifiek relevant Natura 2000-gebied.
Wij willen dan ook – alvorens een beslissing wordt genomen op dit bezwaar - een overzicht van de stikstofdeposities als gevolg van deze werkzaamheden en alle andere werkzaamheden in en om Den Haag om in ieder geval inzicht te krijgen van de ernst van de schade aan N2000-gebieden. En ook hoe de gemeente Den Haag de doelen van de Stikstofwet gaat halen; het gaat immers om een resultaatverplichting.

Stedelijke Groene Hoofdstructuur – Hoofdboomstructuur
De bomen aan de straten waar lijn 16S doorheen rijdt behoren tot de Hoofdboomstructuur (onderdeel van de Stedelijke Groene Hoofdstructuur): de Laan van Meerdervoort tot aan de Doornstraat. Uw gemeente heeft zich verplicht deze op eenduidige en herkenbare wijze duurzaam in stand te houden en waar mogelijk te versterken (RIS294705).

Langs de gehele Statenlaan hebben 3 bomenrijen gestaan. Deze structuur bestond in ieder geval al in ca 1915. Dat is goed te zien op de foto’s 1 en 2 van ongeveer dat jaar (beide afkomstig van de Haagse beeldbank).

De spoorvervanging van het traject tussen de Frederik Hendriklaan en de Frankenslag heeft tot gevolg dat het laatste restant van de 3 rijen bomen worden vervangen door 2 rijen: de middelste rij van 20 bomen verdwijnt.

[1] In 2025 moet minimaal 40% van het areaal van de stikstofgevoelige natuur in beschermde Natura 2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben; in 2030 minimaal de helft en in 2035 minimaal 74% (Stikstofwet, 2021). Het zijn resultaatverplichtingen. Het Westduinpark (incl de Bosjes van Poot) & Wapendal en Meijendel & Berkheide zijn bekend met een overmaat aan stikstof.

Uw gemeente voldoet hiermee niet aan genoemde verplichting.
Ook de HTM dient deze verplichting te respecteren.

Wij vinden het niet acceptabel dat nu zelfs dit restant van 3 rijen verdwijnt en verzoeken om de bomenrijen met creatieve oplossingen te handhaven. Een enkel spoor of strengelspoor, bijvoorbeeld behoren tot de mogelijke opties.
Het gaat om de kwaliteit van de openbare ruimte (zie ook voetnoot 3).
We verzoeken tevens om de teloorgegane structuur met 3 rijen in de gehele Statenlaan weer in oude staat terug te brengen. Het wandelen en fietsen onder en tussen de 3 bomenrijen zal de kwaliteit van de openbare ruimte ten zeerste ten goede komen en een hoge beleveniswaarde hebben, evenals het gevoel van veiligheid bij fietsers en wandelaars. Een minder dominante positie van de rijdende auto is hier gepast (Kadernota Straten, wegen, lanen, RIS280303).

Foto 1. Statenlaan, gezien vanaf de Frederik Hendriklaan richting Frankenslag, ca 1915. Haagse Beeldbank.

Foto 2. Statenlaan bij Statenplein, ca 1915. Haagse Beeldbank.

Rijksbeschermd Stadsgezicht
Het Statenkwartier, Duinoord en Zorgvliet behoren bovendien tot de Rijksbeschermde stadsgezichten in Den Haag. Bomen in deze gebieden genieten dezelfde bescherming. [2,3]
Met de aanwijzing als beschermd stadsgezicht heeft de gemeente een instrument om de cultuurhistorische waarde van een wijk of stadsdeel te beschermen. De openbare ruimte (inclusief de bomen en boomstructuren) maakt een onlosmakelijk onderdeel uit van het waardevolle stadsgezicht (Handboek Openbare Ruimte, RIS268741). Het geeft de stad zijn identiteit (Kadernota Openbare Ruimte, RIS249315). Ook hierin vinden wij argumenten om de 3 bomenrijen, als cultuurhistorische karakteristieken, te behouden en herstellen, ook voor toekomstige generaties: het gaat om vaststaand beleid.
We missen overigens een advies van de Welstandscommissie.

Nieuwe - bredere - tram ten koste van bomen
De breedte van de tram levert geen significant verschil voor parkeerplaatsen of bomen. Het verschil in extra ruimte aan weerszijden van een tram van 2,65 meter breed ten opzichte van een tram van 2,40 meter breed is 7,5 cm per zijde. Dit levert bij herinrichting geen significant verschil op in het aantal realiseerbare parkeerplaatsen of de groeiomstandigheden van bomen. Dit staat letterlijk in de Topeisen (RIS300911, 2018).
In de eerste plaats zetten we een kritische kanttekening bij de berekening. Het verschil in breedte tussen de oude en de nieuwe tram is 25 cm: dat is dus 12,5 cm en niet 7,5 cm per zijde.

---

[2] Duinoord. Nadere typering van de te beschermen waarden. Het openbare gebied ondersteunt de ruimtelijke kwaliteit: de ruime profielen van straten en plantsoenen die dit gebied doorkruisen zijn markant. De relatie tussen water en groenaanleg is van bijzondere kwaliteit en is van belang in samenhang met de bijzondere waarde van de bebouwing. Typerend zijn: o.a. de groenvoorziening van de Afzanderijvaart, alsmede de groenaanleg van het Sweelinckplein (Toelichting aanwijzing Duinoord)

[3] Statenkwartier. Nadere typering van de te beschermen waarden. Het karakter van het Statenkwartier ligt … in de stedenbouwkundige opzet van de wijk met fraaie lanen en pleinen en gaaf bewaard gebleven ensembles. Typerend zijn o.a.: de laanbeplanting in de middenstrook van de … Stadhouderslaan, Statenlaan is een belangrijke structuur ondersteunend element (Toelichting aanwijzing Statenkwartier).

De vraag is gerechtvaardigd met welke breedte er in het VO en DO uiteindelijk rekening is gehouden en of er meer of minder bomen gekapt moeten worden.
In de tweede plaats nam wethouder Van Asten het woord 'significant' al terug tijdens de bespreking van dit stuk in de Commissie Leefomgeving. Hij bedoelde 'geen wezenlijk verschil' (productie 3), maar hij heeft ondanks het verzoek van de Bomenstichting Den Haag nooit stukken toegestuurd waar dat 'wezenlijke verschil' op gebaseerd was.
Nu blijken er 65 bomen alleen al langs lijn 16S te moeten verdwijnen omdat ze in de zogenaamde profielvrije ruimte van de nieuwe brede tram blijken te staan of op de plek waar een nieuw halte moet komen of waar de halten of bochten moeten worden aangepast. Daarnaast kunnen 64 bomen alleen blijven staan door (kostbare) maatregelen te nemen.
We hebben begrepen dat het uitgangspunt bij zowel de Waldeck Pyrmontkade als de Koningin Emmakade is dat de bomen blijven staan. Wij zien dit graag door u en door de HTM bevestigd.
We hebben begrepen dat als er langs de beide kades op maaiveldniveau ooit een PVR-conflict optreedt, dat deze moet worden weggenomen op last van de HTM. Met maatwerk zou een probleem dan altijd in combinatie met behoud van de boom op te lossen moeten zijn. Bij twee bomen aan de Waldeck Pyrmontkade is dat nu al het geval: maatregelen zijn nodig om de bomen te behouden (bomen 26 en 27). Bekend is dat bomen onvoorspelbaar zijn en blijven en dat de ruimte met de nieuwe brede lagevloer tram krap is. Uw gemeente neemt nu een groot risico. Immers het blijft de vraag hoe toekomstbestendig de bomen langs beide kades behouden kunnen blijven als er bredere trams met lage vloer rijden. Nu al moet een scheefstaande boom wijken (boom 46), maar er staan meer scheve bomen. Is er over 10 jaar nog voldoende ruimte voor de bomen (het gaat niet alleen op maaiveld niveau maar om het gehele boomprofiel)? Welke (kostbare) maatregelen zijn dan nog mogelijk? Welke alternatieve mogelijkheden zijn er?
Dat geldt in nog sterkere mate voor de bomen tussen de Frederik Hendriklaan en de Frankenslag. Voor alle 34 bomen in de 2 buitenste rijen moeten maatregelen genomen worden. De rails komt daar in beton te liggen. Vanwege het te graven cunet zullen veel wortels afgezaagd worden dan wel beschadigd raken. Dat biedt geen enkele boom een goede perspectief. Bij meer dan 20-25% aantasting van de wortels, redt de boom het niet. De vraag is ook of de kronen gespaard kunnen worden bij het werken met zwaar materieel. Wij vrezen dan ook dat er dat er veel meer bomen gaan sneuvelen; is het niet tijdens het werk dan na één of meer jaren daarna. Bomen reageren nu eenmaal traag.

Kortom de bewering in de Topeisen wordt gelogenstraft met de kapvergunning voor 65 bomen en de aanpassingen bij 64 bomen. Het is een significant verschil t.o.v. het totaal aantal bomen aan dit traject (320 bomen). De risico's voor bomen zijn groot.
Het gaat bovendien om bomen die bescherming genieten omdat ze deel uitmaken van de Hoofdboomstructuur en het Rijksbeschermd stadsgezicht, zoals hierboven al betoogd.
Dit alles rechtvaardigt onze eis om m.b.v. de BEA te toetsen of de keuze voor smallere trams, niet alleen voor lijn 16 maar bijvoorbeeld ook voor 12, niet een veel gunstiger resultaat had opgeleverd, niet alleen voor bomen en de ruimtelijke kwaliteit, maar ook financieel. De gemaakte keuze is niet voldoende onderbouwd en doordacht. De gemeenteraad heeft een essentieel besluit genomen zonder te beschikken over daartoe vereiste gegevens.
Wij verwachten dat u het met ons eens bent: beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald.

Bomen Effect Analyse
Het doel van de Bomen Effect Analyse (BEA) is *inzicht geven in de kernvraag of de desbetreffende bomen binnen het project in de huidige verschijningsvorm en op de huidige standplaats duurzaam kunnen worden ingepast en welke projectaanpassingen, gerichte (beschermings)maatregelen en randvoorwaarden hiervoor noodzakelijk zijn. Hoe eerder de bomen betrokken worden in het planproces hoe meer kansen er zijn om ze te behouden*. De Richtlijn BEA is opgesteld door de Bomenstichting i.s.m. CROW.
Een bredere of smallere tram, het al dan niet verplaatsen van haltes, het al dan niet verleggen van de rails,

het laten liggen van de riolering, het zijn enkele alternatieven die aan de BEA getoetst hadden moeten worden.
Dat dit niet gebeurd is, vinden we een groot bezwaar, omdat nu niet is aangetoond dat het kappen van de bomen niet anders kan (Coalitieakkoord).
Gezien het voorgaande, vinden we het cruciaal om deze alternatieven alsnog te toetsen aan de BEA.

Trillingen
"Een topeis, die extra aandacht verdient, zijn de trillingen en het geluid dat de tramvoertuigen veroorzaken. Geluidsoverlast of de kans op schade aan panden, moet uiteraard zo veel mogelijk worden voorkomen. De MRDH zal de HTM opdragen, om als topeis op te nemen dat het nieuwe voertuig aan de hoogst gangbare eisen moet voldoen om geluids- en trillingsoverlast te voorkomen. Hierbij zullen de (leer-)ervaringen met het gebruik van de Avenio worden betrokken". Dit is de letterlijke tekst van de Topeis over trillingen (RIS300911, 2018).

Echter het Trillingsonderzoek Lijn16 S door DGMR (RIS307975 – bijlage 5) over de effecten van zettingen en van trillingen door de nieuwe zware en bredere lagevloertram op de huizen schiet – volgens deskundigen - te kort en de effecten ervan op bomen is in het geheel niet onderzocht. Dit is een ernstige omissie. Zonder deugdelijk en onweerlegbaar onderzoek en de daaruit voortvloeiende maatregelen mogen wat ons betreft de werkzaamheden niet starten
We beargumenteren dit mede met het voorzorgsprincipe[4].

Participatieproces
Tijdens de bespreking van de Topeisen in de Cie Leefomgeving heeft wethouder Van Asten toegezegd om belangenorganisaties uit te nodigen bij het vervolg van het traject (productie 3).
De Bomenstichting Den Haag en Stichting SOS Den Haag zijn echter niet uitgenodigd voor deelname aan een klankbordgroep of denktank. Een heel ernstige omissie, toezeggingen worden te makkelijk niet nagekomen.

Vleermuizen
In opdracht van de gemeente Den Haag heeft Aqua-Terra een quickscan uitgevoerd (2 april 2021). Er is een veldbezoek gebracht op 21 januari 2021, een periode waarin de vleermuizen in winterslaap zijn. De onderzoekers hebben dan ook geen vleermuizen waargenomen.
De bewering dat in het plangebied geen bouwwerken staan, die geschikt zijn voor gebouwbewonende vleermuizen, komt niet betrouwbaar over omdat dit niet door onderzoek wordt gestaafd. Volgens hetzelfde onderzoeksbureau staan er langs het traject 16Z trouwens dergelijke gebouwen wél. Het gaat om oude panden waar vleermuizen vele openingen vinden. Gezien bovendien de waarnemingen aan bomen had een vervolgonderzoek plaats moeten vinden. Ook al omdat de groen-blauwe slinger door de Waldeck Pyrmontkade / Koning Emmakade te boek staat als foerageergebied voor vleermuizen (gemeente Den Haag, open data). Het nadere onderzoek heeft niet plaatsgevonden.
Het onderzoek faalt.
Vleermuizen zijn een beschermde soort en we vinden het onbegrijpelijk dat de gemeente niet een vervolgonderzoek heeft opgedragen.
De bomen mogen niet worden gekapt omdat negatieve effecten voor vleermuizen niet uitgesloten kunnen worden.

[4] als er een ingreep plaatsvindt of plaats gaat vinden waarvoor sterke aanwijzingen bestaan dat deze ernstige effecten heeft op het milieu, moeten maatregelen volgen ook al is er nog sprake van wetenschappelijke onzekerheid.

Ontbrekende stukken
Vanwege de nog ontbrekende stukken, die we hebben opgevraagd (o.a. het advies van de ACOR, DO met dwarsprofielen van de huidige en toekomstige situatie – in transparanten) houden we het recht voor om dit bezwaarschrift eventueel aan te vullen met nieuwe punten.

Op grond van bovenstaande argumenten zijn wij van mening dat bij de toetsing van de kapvergunning en de afweging van belangen van de criteria van de APV (art 2:88 lid 1: de natuur-, educatieve en milieuwaarden; en de belevings- en gebruikswaarden) de genoemde waarden onvoldoende tot hun recht zijn gekomen.
Daarnaast hebben we beargumenteerd dat het vaststaande beleid om geen bomen te kappen tenzij het aantoonbaar niet anders kan, niet is gevolgd.

Daarom verzoeken wij u om de kapvergunning te vernietigen.

Wij dienen geen verzoek in bij de rechtbank voor een voorlopige voorziening omdat uw woordvoerder ons heeft toegezegd dat uw gemeente het advies van de bezwarencommissie zal afwachten voordat er gekapt gaat worden.

Hoogachtend,

G. Lucius - voorzitter
Bewonersoverleg Duinoord

L. van Noort - penningmeester
Bewonersoverleg Duinoord

G.A.M. Moerman - voorzitter
Bewonersorganisatie ZeeheldenKwartier

C. de Koning - voorzitter
Wijkoverleg Zorgvliet

Stichting SOS Den Haag

peter drijver
lisette heuschen

C.M. Visser - voorzitter
Bomenstichting Den Haag

Lijst van producties

1. Bestreden besluit, d.d. 17-09- 2021, met kenmerk 202113971/8048272
2. Bomenstichting Den Haag, inspreektekst 1e termijn Cie Leefomgeving, 6-12-2018
3. Bomenstichting Den Haag, inspreektekst 2e termijn Cie Leefomgeving, 13-12-2018

Den Haag

Retouradres Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

[Geanonimiseerd]

Uw brief van
-
Ons kenmerk
202113971/8048272
Contactpersoon
[Geanonimiseerd]
E-mailadres
[Geanonimiseerd]
Aantal bijlagen
Zie documentenlijst

Datum
Zie documentenlijst

Onderwerp
Het verlenen van de gevraagde omgevingsvergunning voor Statenlaan, Frankenslag, Frederik Hendriklaan, Stadhouderslaan, Groot Hertoginnelaan, Nicolaistraat, Statenplein, President Kennedylaan, Eisenhowerlaan, Doornstraat, Prins Mauritslaan, Prins Mauritsplein, Frankenstraat, Van Aerssenstraat, Van Bleiswijkstraat, Waldeck Pyrmontkade, Koningin Emmakade, Sweelinckplein

Geachte [Geanonimiseerd],

Op 26 juli 2021 ontvingen wij uw aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het kappen van 65 bomen (stamomtrekken 22 - 250cm), staande langs de tramlijn Statenlaan, Frankenslag, Frederik Hendriklaan, Stadhouderslaan, Groot Hertoginnelaan, Nicolaistraat, Statenplein, President Kennedylaan, Eisenhowerlaan, Doornstraat, Prins Mauritslaan, Prins Mauritsplein, Frankenstraat, Van Aerssenstraat, Van Bleiswijkstraat, Waldeck Pyrmontkade, Koningin Emmakade, Sweelinckplein ten behoeve van het gereed maken van het spoornetwerk van het traject tramlijn 16 Statenkwartier, in het stadsdeel Scheveningen.
De boomsoorten, boomnummers en de exacte locaties van de bomen staan vermeld in de bij de aanvraag gevoegde bijlagen.

Uw aanvraag omvat de activiteit ‘Kappen’ waarop de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing is.
Tijdens de behandeling van uw aanvraag hebben wij vastgesteld dat op basis van de beoordeling en de ingewonnen adviezen de omgevingsvergunning voor voornoemde activiteit kan worden verleend.

Voor de motivering van onze beslissing verwijzen wij naar de bij deze beschikking behorende bijlage(n) waarin per activiteit de beoordeling, advisering en de van toepassing zijnde voorschriften zijn opgenomen. Deze bijlagen moeten hier als herhaald en ingelast worden beschouwd en is door ons meegenomen in de onderstaande beslissing.

Gelet op het bepaalde in artikel 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de artikelen 2:87 en 2:88 van de Algemene plaatselijke verordening voor de gemeente Den Haag hebben wij besloten de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen voor het kappen van 65 bomen.

datum:
17-09-2021

Burgemeester en wethouders van Den Haag,
namens dezen,
Coördinator vergunningen
[Geanonimiseerd]

Deze omgevingsvergunning treedt in werking op de dag na de termijn (i.c. zes weken na bekendmaking) voor het indienen van een bezwaarschrift.

Bent u het niet eens met dit besluit? En bent u belanghebbende?
Dan kunt u een bezwaarschrift indienen.

Stuur dit bezwaarschrift binnen zes weken na de bekendmaking naar:
Burgemeester en wethouders van Den Haag, AWB/bezwaar,
Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag.

Voor het indienen van een bezwaarschrift gelden de volgende regels.

a. Uw naam, adres en telefoonnummer vermeldt u in het bezwaarschrift.
b. U zet uw handtekening onder het bezwaarschrift.
c. U stuurt een kopie van het besluit mee. Heeft u of kunt u dit niet, dan geeft u een duidelijke omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt.
d. U vermeldt het kenmerk en de datum van het besluit.
e. De argumenten voor bezwaar schrijft u in de brief.
f. Dient u namens iemand anders het bezwaar in? Stuur dan een volmacht mee.

Indien u schriftelijk bezwaar maakt, wordt u verzocht om een kopie van het besluit waartegen het bezwaar is gericht mee te zenden en in de linkerbovenhoek van de envelop de woorden 'AWB/BEZWAAR' te vermelden.

De indiener van het bezwaarschrift kan, als onverwijlde spoed dat - gelet op de betrokken belangen - vereist, eveneens een voorlopige voorziening (bijvoorbeeld een schorsing van het besluit) vragen bij de president van de rechtbank, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag.

Op www.denhaag.nl/bezwaar vindt u meer informatie.

Bijlage

Beoordeling activiteit

Aanvraag

De aanvrager heeft op 26 juli 2021 een aanvraag ingediend voor het kappen van 65 bomen, staande langs de tramlijn Statenlaan, Frankenslag, Frederik Hendriklaan, Stadhouderslaan, Groot Hertoginnelaan, Nicolaistraat, Statenplein, President Kennedylaan, Eisenhowerlaan, Doornstraat, Prins Mauritslaan, Prins Mauritsplein, Frankenstraat, Van Aerssenstraat, Van Bleiswijkstraat, Waldeck Pyrmontkade, Koningin Emmakade, Sweelinckplein.
De boomsoorten, boomnummers, stamomtrekken en exacte locaties staan vermeld in de bij de aanvraag gevoegde bijlagen.

De aanvrager wil de 65 bomen kappen ten behoeve van het gereed maken van het spoornetwerk van het traject tramlijn 16 Statenkwartier. Het tracé moet toegankelijk gemaakt worden voor de komst van de nieuwe tram. Hiervoor moeten de haltes worden aangepast en waar nodig verschoven. Vanwege deze werkzaamheden kunnen de 65 bomen niet op hun huidige standplaats behouden blijven.

Noodzaak voor het verwijderen van de bomen

Mobiliteitstransitie tramlijn 16 Statenkwartier

Er wordt verwacht dat het aantal inwoners, arbeidsplaatsen en bezoekers in Den Haag en regio flink zal groeien. Eind 2016 is de Agenda Ruimte voor de Stad in de raad vastgesteld en in februari 2018 is de Preverkenning Schaalsprong OV voor Den Haag & Regio vastgesteld. Uit deze beleidstukken blijkt dat er rekening gehouden moet worden met een verdichting van de stad en een intensivering van de stedelijke functies binnen het bestaande stedelijk gebied. Door deze groei neemt de vraag naar mobiliteit toe. Het college wil hierdoor een transitie naar een mobiliteitssysteem dat in de toekomst alle bewoners, bezoekers en bedrijven bedient. De vraag naar deze mobiliteit zal door het openbaar vervoer (OV) opgevangen moeten worden. Het OV zal hierdoor in capaciteit, maar ook in kwaliteit verbeterd moeten worden.

De huidige rood-beige trams worden door HTM vervangen voor nieuwe lagevloertrams. De tracés waar de huidige trams nog op rijden moeten voor deze lagevloerstrams aangepast worden. Daarnaast moeten de halteperrons toegankelijk gemaakt worden voor mensen met een fysieke beperking in het kader van de Algemene wet gelijke behandeling. Het tracé van tramlijn 16S betreft het gedeelte vanaf de Koningin Emmakade/Waldeck Pyrmontkade (ter hoogte van de Obrechtstraat) tot en met de Statenlaan (inclusief de keerlus via Doornstraat, Prins Mauritslaan en Frederik Hendriklaan). Door het aanpassen van het tracé en het verlengen, verhogen, verbreden en het aanleggen van nieuwe perrons, zijn de 65 bomen op of nabij het tracé niet te handhaven op hun huidige standplaats. Er dienen daarom 65 bomen gekapt te worden.

Boom- en verplantbaarheidsonderzoek

De aanvrager heeft een boomonderzoek laten uitvoeren naar 457 bomen in het plangebied. Dit boomonderzoek is uitgevoerd door New York Boomadvies B.V. en is vastgesteld in het rapport ‘Bomen langs Tramlijn 16/ Statenkwartier’, met kenmerk 05232 van 15 februari 2021.

Boomgegevens (conditie, toekomstverwachting, verplantbaarheid)

In het boomonderzoek zijn de bomen geïnventariseerd. De algemene boomgegevens, de boombeoordelingskenmerken (zoals conditie en de toekomstverwachting) en de verplantbaarheid voor de bomen zijn in kaart gebracht.

Conditie
Uit het boomonderzoek blijkt het volgende over de conditie van de bomen:
- 8 bomen hebben een goede conditie, namelijk de bomen met boomnummers 139, 140, 141, 142, 143, 145, 146 en 147.
- 43 bomen hebben een redelijke conditie, namelijk de bomen met boomnummers 34, 35, 50, 206, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 271, 289, 295, 296, 297, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 310, 312, 314, 326, 330, 332, 333, 338, 340 en 343.
- 9 bomen hebben een matige conditie, namelijk de bomen met boomnummers 144, 179, 207, 208, 267, 268, 269, 270 en 294.
- 2 bomen hebben een zeer matige conditie, namelijk de bomen met boomnummers 341 en 444.
- 3 bomen hebben een slechte conditie, namelijk de bomen met boomnummers 107, 110 en 228.

Toekomstverwachting
Daarnaast is de toekomstverwachting van de bomen onderzocht. Uit het onderzoek kwam het volgende naar voren:
- 36 hebben een toekomstverwachting langer dan 10 jaar, namelijk de bomen met boomnummers 34, 35, 50, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 206, 207, 208, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 267, 268, 269, 270 en 271.
- 1 boom heeft een toekomstverwachting van tussen 5 en 10 jaar, namelijk de boom met boomnummer 179.
- 28 bomen hebben een toekomstverwachting van tussen de 0 en 5 jaar, namelijk de bomen met boomnummers 107, 110, 228, 289, 294, 295, 296, 297, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 310, 312, 314, 326, 330, 332, 333, 338, 340, 341, 343 en 444.

Verplanten
Tot slot is beoordeeld op grond van visuele kenmerken, zoals soort, formaat, conditie en eventuele aanwezigheid van beschadigingen en ziekten of de bomen verplantbaar zijn. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat geen van de bomen verplantbaar zijn.

Projectinvloed
In het rapport is tevens onderzocht welke effecten de werkzaamheden op de bomen hebben en waarom de bomen niet behouden kunnen blijven.

Obrechtstraat - Groot Hertoginnelaan
- De bomen met boomnummers 34 en 35 kunnen niet behouden blijven, omdat er een nieuwe halte op de standplaatsen van deze bomen wordt aangelegd. Hierbij vindt een ophoging van de grond plaats van circa 25 cm rondom de bomen. Er zal bodemverdichting plaatsvinden en er moeten banden en perronelementen aangebracht/ingegraven worden. De ingrepen zullen bij elkaar veel schade aan de wortels en verslechtering van de groeiomstandigheden veroorzaken. Hierdoor zal de conditie van de bomen achteruitgaan en ontstaat de kans dat de bomen tussen 5 en 10 jaar uitvallen. Daarnaast zouden de bomen bij de tramhalte ervoor zorgen dat deze niet voor minder validen toegankelijk is.
De boom met boomnummer 50 staat dermate scheef dat hij ruim binnen de kritieke lijnen van het nieuwe Profiel Vrije Ruimte (PVR) valt. Door de diktegroei en de beweging van de boom wordt dit PVR-conflict met de jaren alleen maar groter. De boom met boomnummer 50 is hierdoor niet te handhaven.

Groot Hertoginnelaan - President Kennedylaan
- De bomen met boomnummers 107 en 110 hebben een slechte conditie en hebben een toekomstverwachting tussen de 0 en 5 jaar. De bomen hebben namelijk scheutsterfte in de takuiteinden. Deze bomen hebben zoals uit het boomonderzoek blijkt een slechte conditie en een zeer beperkte toekomstverwachting. Aangezien de bomen in het plangebied staan is in samenspraak met de groenbeheerder besloten deze bomen tijdens onderhavig project te vervangen. De waarden van deze slechte bomen nemen snel af gezien de beperkte levensduur. Door het herplanten van nieuwe gezonde bomen, wordt de belevingswaarde van het groen in de omgeving duurzaam hersteld. De standplaats van de nieuwe bomen is zorgvuldig gekozen en daarnaast zal er voor de nieuwe bomen optimale groeiplaatsomstandigheden gecreëerd worden.

President Kennedylaan - Statenplein
- Ter plaatse van de bomen met boomnummers 139 t/m 147 worden tramhaltes geplaatst. De bomen staan nu in het gras, echter, de haltes worden vlak voor de bomen langs geplaatst. De banden en perronelementen worden hierdoor op 80 tot 100 cm uit het hart geplaatst. Daarnaast worden de perrons verhard en verhoogd. Deze werkzaamheden hebben als gevolg dat er wortelschade kan optreden en dat de groeiomstandigheden verslechteren. De bomen met boomnummers 139 t/m 147 zijn hierdoor niet duurzaam te behouden.

Statenplein - Frederik Hendriklaan
- De bomen met boomnummers 179 en 228 hebben een matige tot slechte conditie en een korte toekomstverwachting. Daarnaast is er bij boom 179 scheefstand geconstateerd. In samenspraak met de groenbeheerder is daarom besloten dat de bomen vervangen moeten worden. De waarden van deze slechte bomen nemen snel af gezien de beperkte levensduur. Om de belevingswaarden van het groen duurzaam te herstellen zullen er nieuwe bomen herplant worden. De standplaats voor deze bomen is zorgvuldig gekozen. Daarnaast zal er optimale groeiplaatsomstandigheden gecreëerd worden voor de te herplanten bomen.
- De bomen met boomnummer 206 t/m 208 staan nu in het gras. Voor de aanleg van de nieuwe halte wordt het maaiveld verhoogd, de bodem verdicht en worden er nieuwe perronelementen aangebracht. Deze werkzaamheden zullen zorgen voor amputaties van de wortels en verslechtering van de groeiomstandigheden. Deze bomen zijn hierdoor niet duurzaam te behouden.

Frederik Hendriklaan - Frankenslag
- Op het traject van de Statenlaan tussen Frederik Hendriklaan en Frankenslag staan drie rijen bomen. De bomen met boomnummers 251 t/m 266 staan in de middelste bomenrij. In de huidige situatie ligt er één trambaan tussen de twee zuidelijke bomenrijen. In de nieuwe situatie is een dubbele trambaan vereist. Om de dubbele trambaan in het midden van het profiel te kunnen realiseren kunnen de bomen met de boomnummers 251 t/m 266 niet gehandhaafd worden.
- De bomen met boomnummers 267 t/m 271 staan in de huidige situatie in de tegelverharding van een halte. De conditie van deze bomen is matig tot redelijk. De aanleg van een nieuwe halte zal zorgen voor schade aan de wortels en verslechtering van de bodemomstandigheden veroorzaken. De bomen gaan hierdoor flink in conditie achteruit. Er zijn geen boom- of bodemverzorgende maatregelen om dat proces te keren. Bomen 267 t/m 271 kunnen hierdoor niet worden gehandhaafd.

Frankenslag - Van Boetzelaerlaan
- De bomen met boomnummers 289, 294, 295, 296, 297, 299, 300, 301,302, 303, 304, 305, 306, 310, 312, 314, 326, 330, 332, 333, 338, 340, 341, en 343 zijn populieren. Het verschijnsel “risico op takbreuk” is bij deze groep populieren duidelijk aanwezig. Bij elke storm, zelfs bij geringe windkracht, zie je op deze locatie pols- en been dikke takken afgebroken en op de tramrails en de perrons liggen. In

de kronen zijn ook veel afgebroken takstompen zichtbaar. Het verwijderen van enkele van de bomen heeft tot gevolg dat andere bomen daardoor extra belast worden door de veranderende windbelasting. Ook andere boomverzorgende maatregelen, bijvoorbeeld groeiplaatsverbetering, zullen dit niet kunnen voorkomen. Er zijn geen maatregelen denkbaar waarmee het risico van "takbreuk" bij deze groep van populieren tot een aanvaardbaar niveau kan worden teruggebracht. De naderende werkzaamheden aan de tramlijn hebben een negatief effect op de groei en de conditie van de bomen. De werkzaamheden zullen leiden tot een toename van het risico van takbreuk. De 24 populieren kunnen hierdoor niet worden gehandhaafd.
- De boom met boomnummer 444 is dermate ziek dat deze gekapt dient worden. De boom heeft namelijk vruchtboomkanker.

Ecologisch onderzoek

De aanvrager heeft een ecologische QuickScan laten uitvoeren door Aqua-Terra Nova B.V. De bevindingen zijn vastgelegd in het rapport 'Eco-effectscan Tramlijn 16S te Den Haag', met kenmerk 20156/AQT301aFF/EvD van 2 april 2021.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden
Het Natura 2000-gebied 'Westduinpark en Wapendal' bevindt zich op circa 700 km afstand ten zuidwesten van het plangebied. Het Natura 2000-gebied 'Meijendel & Berkheide' is gelegen op circa 2,3 km afstand ten noordoosten van het plangebied. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand. Negatieve effecten door de geplande ontwikkeling worden door de afstand en de tussenliggende infrastructuur uitgesloten. Nader onderzoek in het kader van gebiedsbescherming is niet noodzakelijk.

Ecologische verbindingszones
Het plangebied is niet gelegen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN. Het plangebied bevindt zich op circa 250 meter van een park dat deel uitmaakt van het NNN. Het NNN kent geen externe werking. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Nadere toetsing in het kader van de Wet Natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Stedelijke Groene Hoofdstructuur van Den Haag
De Stedelijke Groene Hoofdstructuur (SGH) is het groenbeleidsplan van de gemeente Den Haag. De Haagse groengebieden zijn door middel van ecologische zones met elkaar en het buitengebied verbonden, hierdoor kunnen planten en dieren via deze zones van het ene naar het andere gebied migreren. Het plangebied is gelegen in een groengebied aangewezen in de SGH van Den Haag.

Het plangebied is onderdeel van de hoofdboomstructuur en de groene trambanen van Den Haag. Deze zone staat in verbinding met de ecologische verbindingszone tussen de Haagse Beek en landgoed Sorghvliet. De SGH van Den Haag geniet geen wettelijke bescherming. Echter streeft de gemeente Den Haag ernaar de kwaliteit binnen de zones zoveel mogelijk te waarborgen en optimaliseren. Er wordt aanbevolen groen terug te plaatsen wanneer er groen verwijderd wordt en rekening te houden met de mogelijkheden voor flora en fauna om te kunnen migreren tussen de verschillende groengebieden in de gemeente Den Haag. Nader onderzoek in het kader van gebiedsbescherming is niet noodzakelijk.

Soortenbescherming

Vaatplanten
Het plangebied is tijdens het uitvoeren van het oriënterend veldbezoek gecontroleerd op mogelijk aanwezige beschermde vaatplanten. Deze zijn niet aangetroffen. Zowel op basis van verspreidingsgegevens als het onderhoud en de stedelijke ligging in het plangebied, worden beschermde vaatplanten niet verwacht. De aanwezigheid van beschermde flora kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

Vogels
Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd. Daarnaast zijn rust- en verblijfplaatsen én de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. In het plangebied worden broedende vogels verwacht, zowel algemene vogels en soorten uit categorie 5.

Op basis van verspreidingsgegevens is gebleken dat in de omgeving van het plangebied de gierzwaluw en huismus behorend tot de categorie 1-4 (jaarrond beschermde vaste verblijfplaats) voorkomen. Het plangebied omvat geen gebouwen, waarin deze vogels nestelen, daarom is het plangebied niet geschikt voor deze soorten. In de hoge herenhuizen langs de tramlijn kunnen wel verblijfplaatsen van deze vogels aanwezig zijn. De verblijfplaatsen zullen hoog zitten en daarom heeft de kap van de bomen geen significant negatief effect op deze verblijfplaatsen. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

De bomen in het plangebied zijn mogelijk geschikt voor roofvogels. Tijdens een veldbezoek zijn er geen (oude) nesten van roofvogels aangetroffen in de bomen die gekapt gaan worden. De aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van roofvogels kan worden uitgesloten. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Van de vogelsoorten met een verblijfplaats uit de categorie 5 zijn verschillende vogels binnen het plangebied te verwachten. Nesten van categorie 5-soorten zijn jaarrond beschermd wanneer specifieke ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In dit geval wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied en als nestgelegenheid. Er zijn geen nesten van ekster of zwarte kraai aangetroffen in de bomen op en langs de trambaan. In holtes in diverse bomen op en langs de trambaan kunnen koolmees en pimpelmees nestelen. Echter is er in de omgeving voldoende alternatief voor deze vogels en zijn er geen specifieke ecologische omstandigheden die het jaarrond beschermen van de vogels zou rechtvaardigen. Wel zijn de vogels en hun nesten beschermd tijdens het broeden.

Grondgebonden zoogdieren
Op basis van verspreidingsgegevens is gebleken dat in de omgeving van het plangebied geen strikt beschermde grondgebonden zoogdieren voorkomen. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Voor nationaal beschermde zoogdiersoorten geldt binnen de provincie Zuid-Holland een vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming. De zorgplicht blijft echter wel van kracht.

Vleermuizen
Alle soorten vleermuizen zijn beschermd binnen de Wet natuurbescherming.

In het plangebied staan geen bouwwerken die geschikt zijn voor gebouwbewonende vleermuizen. In het plangebied zijn bomen aanwezig die geschikte holtes kunnen bevatten die kunnen dienen als vaste rust- en/of verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Tijdens het veldbezoek zijn de bomen geïnspecteerd op de aanwezigheid van holtes. In diverse bomen zijn holtes aangetroffen. Een groot deel van de geïdentificeerde holtes zijn naar beneden ingerot en derhalve niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Tevens komt uit het onderzoek naar voren dat er een aantal bomen langs het tracé staan met holtes die mogelijk geschikt zijn voor vleermuizen. Het gaat hierbij om boomnummers 290, 72, 104 en 148. Deze bomen zijn niet opgenomen in de aanvraag voor deze omgevingsvergunning. De bomen blijven behouden.

Het plangebied en de omgeving van het plangebied zijn geschikt als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Sommige vleermuizen maken gebruik van lijnvormige structuren. Andere vleermuizen zijn minder afhankelijk van dit soort structuren. Het plangebied bevat geschikte lijnvormige structuren die kunnen dienen als vliegroute voor vleermuizen.

De bomen langs de Koningin Emmakade en Waldeck Pyrmontkade en de Stadhouderslaan (tot aan de kruising met de President Kennedylaan) maken onderdeel uit van de door de gemeente Den Haag geïdentificeerde foerageergebied voor vleermuizen. Er wordt ingeschat dat de kap van een aantal bomen geen significant negatief effect heeft op de foerageermogelijkheden voor vleermuizen.

Bij het kappen van bomen langs de trambaan zal rekening gehouden moeten worden met de onderbrekingen die hierbij ontstaan in de bomenrij. Een te grote onderbreking (meer dan 25 meter) zal een negatief effect hebben op vaste vliegroutes van vleermuizen. De verlichting van de rijbaan kan hiermee bijvoorbeeld de watergang bereiken en de vliegroute verstoren. Op de Natuurwaardenkaart van de Gemeente Den Haag zijn in het plangebied geen vaste vliegroutes geïdentificeerd. De werkzaamheden zijn klein van aard een zullen geen negatief effect hebben op een incidenteel gebruikte vliegroute.

Langs de President Kennedylaan, die de Stadhouderslaan kruist, loopt wel een vaste vliegroute. De vliegroute kruist het plangebied ten zuiden van de kruising met de Stadhouderslaan. Het kappen van bomen op de kruising met de Stadhouderslaan kan een negatief effect hebben op deze vaste vliegroute van gewone dwergvleermuizen. Geadviseerd wordt om bij de herinrichting van de tramlijn, en na het kappen van de bomen die in slechte staat zijn, de aanwezige vleermuisoversteek te versterken met de aanplant van bomen en struiken op locaties die passen in het herinrichtingsplan.

<u>Amfibieën, reptielen, vissen en overige beschermde soorten</u>
Uit de landelijke verspreidingsgegevens komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied geen strikt beschermde amfibieën, reptielen, vissoorten en ongewervelden voorkomen. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en de ligging in stedelijk gebied worden deze redelijkerwijs ook niet verwacht. De aanwezigheid van deze soorten kan worden uitgesloten. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming.

De groenstroken in het plangebied zijn geschikt voor nationaal beschermde amfibieën. Voor deze soorten geldt in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming. De zorgplicht blijft echter wel van kracht.

Conclusie

Ten aanzien van de gebiedsbescherming kan geconcludeerd worden dat nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk is.

Voor de soortenbescherming is deze conclusie nagenoeg hetzelfde. Wel wordt geadviseerd om bij de herinrichting van het tramlijntracé en het kappen van bomen de vleermuisoversteek bij de kruising van de Stadhouderslaan en President Kennedylaan te versterken. Hierbij kan gedacht worden aan de aanplant van nieuwe bomen en struiken na kap en aanpassing van bijvoorbeeld de straatverlichting. Er wordt in het rapport op pagina 20 tevens geadviseerd welke maatregelen de aanvrager in acht moet nemen om zich aan de zorgplicht van artikel 1.11 Wet natuurbescherming te houden.

Overwegingen

Eerdere besluitvorming

Over de mobiliteitstransitie van tramlijn 16 Statenkwartier heeft besluitvorming plaatsgevonden. Zie in dit verband onder meer:
- Het vaststellen van het document: 'Voorstel van het college inzake Voorontwerp Tramlijn 16S: Instroom Nieuwe Tram Haagse Regio (INTHR)', van 18 mei 2021. Zie www.denhaag.nl onder bestuurlijke stukken 'RIS308739. Op 14 juli 2021 heeft de raad het bovenstaande voorstel van het college aangenomen.
- In het Definitieve ontwerp '95025415-INTHR0-VER-DO-002 blad 1-12 tot en met 12-12 wijz 0', van 10 mei 2021, is te zien dat er conform het Definitief Ontwerp 88 nieuwe bomen worden herplant. In het Definitief Ontwerp is tevens te zien welke soorten bomen er worden herplant en wat de locatie is van deze bomen. De bomen zullen worden herplant in maat 18 - 20 cm.

Advies stadsecoloog

Op 9 september 2021 is het advies van de stadsecoloog van de gemeente Den Haag ontvangen. Na beoordeling van de aanvraag en aangeleverde stukken komt de stadsecoloog tot de conclusie dat de kap redelijkerwijs niet leidt tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

In de gemeente Den Haag is het niet toegestaan om bomen te kappen tijdens het broedseizoen. Als richtdata voor het broedseizoen wordt de periode 15 maart – 15 juli aangehouden. Indien buiten deze periode toch nog een bezet vogelnest in de te kappen boom wordt aangetroffen, dient er gewacht te worden tot het nest verlaten is.

Advies groenbeheerder

Op 1 september 2021 is het advies van de groenbeheerder van de gemeente Den Haag ontvangen.

De toekomstverwachting van de bomen is redelijk. De natuur-, educatieve en milieuwaarden van de bomen zijn enigszins van belang. De belevings- en gebruikswaarden van de bomen zijn van groot belang, omdat de bomen zichtbaar zijn vanaf de openbare straat en karakteristiek zijn voor de wijk.

De groenbeheerder heeft de aanvraag beoordeeld en heeft de volgende overwegingen:
- Van de bomen is een inventarisatie gemaakt door een deskundig bureau (New York Boomadvies).
- De inventarisatie van de bomen en de effecten van de werkzaamheden op de bomen is vastgelegd in het rapport 'Bomen langs Tramlijn 16/ Statenkwartier', met kenmerk 05232 van 15 februari 2021.
- In het bovengenoemde rapport is de conditie van de bomen onderzocht. Hieruit kwam het volgende naar voren:

- 8 bomen hebben een goede conditie.
- 43 bomen hebben een redelijke conditie.
- 9 bomen hebben een matige conditie.
- 2 bomen hebben een zeer matige conditie.
- 3 bomen hebben een slechte conditie.

- De kapaanvraag volgt uit het vastgestelde Voorstel van het college inzake Voorontwerp Tramlijn 16S: Instroom Nieuwe Tram Haagse Regio (INTHR)', van 18 mei 2021 (RIS 308739). Op 14 juli 2021 heeft de raad ingestemd met het voorstel.
- Op de plaats van de bomen wordt een verbreding van het spoor en de haltes van de HTM gerealiseerd.
- De aanvrager heeft de bomen op verplantbaarheid laten onderzoek.
- De bomen zijn onderdeel van het tracé tramlijn 16 Statenkwartier op het gedeelte van Statenlaan, Frankenslag, Frederik Hendriklaan, Groot Hertoginnelaan, Nicolaistraat, Statenplein, President Kennedylaan, Eisenhowerlaan, Doornstraat, Prins Mauritslaan, Frankenstraat, Van Bleiswijkstraat, Waldeck Pyrmontkade, Koningin Emmakade, Sweelinckplein.
- De bomen met boomnummers 107, 110, 179 en 228 hebben een matige tot slechte conditie en een beperkte tot zeer beperkte toekomstverwachting. Daarom is in samenspraak met de groenbeheerder besloten om de bomen in onderhavig project te vervangen. De waarden van de bomen nemen namelijk snel af door de beperkte levensduur. Door het herplanten van nieuwe bomen worden de belevingswaarden van het groen duurzaam hersteld. De standplaatsen van de te herplanten bomen is zorgvuldig uitgekozen en daarnaast zullen er optimale groeiplaatsomstandigheden voor deze bomen gecreëerd worden.

Daarnaast concludeert de groenbeheerder het volgende t.a.v.:

Ecologie:
- Er is door deskundig bureau, Aqua-Terra Nova B.V., onderzoek gedaan naar de ecologische waarden die in het plangebied aanwezig zijn. De bevindingen hiervan zijn vastgelegd in het rapport 'Eco-effectscan Tramlijn 16S te Den Haag', met kenmerk 20156/AQT301aFF/EvD van 2 april 2021.

Bewonersinformatie/belangengroepen:
- De aanvraag van de omgevingsvergunning voor de activiteit 'kappen' is met belangenverenigingen en omwonenden besproken. Zo is gedurende het ontwerpproces het ontwerp viermaal tussentijds besproken met de klankbordgroep. Hierin waren verschillende publieke partijen vertegenwoordigd, zoals [Geanonimiseerd], etc.
- In de gesprekken konden klankbordgroepleden vragen stellen, suggesties doen of verzoeken inbrengen. Deze gesprekken zijn betrokken bij het ontwerp.
- In december 2020 zijn er twee digitale informatiebijeenkomsten georganiseerd. Tijdens deze sessies werd door de gemeente het ontwerp gepresenteerd. Via de chatfunctie werd de genodigden in de gelegenheid gesteld vragen te stellen. Deze vragen zijn per e-mail beantwoord. De presentaties zijn nog te bekijken via de site www.denhaag.nl/tramlijnen
- Met onder andere [Geanonimiseerd] is bilateraal contact geweest.
-Tot slot hebben er nog een aantal gesprekken plaatsgevonden met omwonenden van het Statenplein/Statenlaan.

Herinrichting/compensatie

- De aanvrager heeft in zijn aanvraag aangegeven de kap van de bomen zoveel mogelijk in het gebied en de omgeving te willen compenseren, waarbij de belangen van de omliggende wijken door middel van inspraak worden betrokken bij de planontwikkeling.
- De aanvrager heeft aangegeven bij de ontwikkeling van tracé tramlijn 16 Statenkwartier zoveel mogelijk bomen te herplanten, mits dit inpasbaar is binnen de technische randvoorwaarden.
- In het Definitief Ontwerp '95025415-INTHR0-VER-DO-002 blad 1-12 tot en met 12-12 wijz 0', van 10 mei 2021, is te zien dat er conform het Definitief Ontwerp, 88 nieuwe bomen worden herplant. Op de tekening van het Definitief Ontwerp is tevens te zien welke boomsoorten er worden herplant en wat de locatie is van deze bomen. Er zullen bomen worden herplant met stamomtrekken (plantmaat) 18 - 20 cm.
- De groenbeheerder van het stadsdeel Scheveningen zal worden betrokken bij het definitieve ontwerp en het aantal te herplanten bomen.

Advies:
Het belang van de aanvrager, de mobiliteitstransitie van tracé tramlijn 16 Statenkwartier, weegt in deze zwaarder dan het belang van de bomen voor de ecologie, het straatbeeld en de leefbaarheid van de wijk. De 65 bomen nabij of op het tracé, kunnen hierdoor niet behouden blijven op hun huidige standplaatsen.
Daarnaast is de aanvrager aantoonbaar zorgvuldig met de belangen voor de ecologie, boombeplanting, de bewoners van omwonende wijken en de leefbaarheid in de wijk omgegaan.

Gezien het belang van de bomen voor de omliggende wijken en het straatbeeld wordt geadviseerd een herplantplicht op te leggen van 88 bomen conform het Definitief Ontwerp. De te herplanten bomen moeten minimaal een stamomtrek van 18 - 20 cm met kluit hebben.

Alles overwegende adviseert de groenbeheerder de omgevingsvergunning te verlenen voor het kappen van 65 bomen en het herplanten van 88 bomen.

Eindoordeel activiteit

De noodzaak voor het kappen van de bomen is door de aanvrager voldoende aannemelijk gemaakt.

Gelet op het voormelde weegt het belang van de aanvrager om de bomen te kappen zwaarder dan de waarden die de bomen vertegenwoordigen.

Op basis van de beoordeling van de aanvraag en het ingewonnen advies, bestaat er geen bezwaar tegen het verlenen van de omgevingsvergunning voor het kappen van de bomen.

Voorschriften te verbinden aan de beschikking

Broedseizoen
Van deze omgevingsvergunning mag geen gebruik worden gemaakt tijdens het broedseizoen van **15 maart tot 15 juli.**

Iepziekte
Het is in verband met de verspreiding van de **iepziekte** niet toegestaan ongeschild, geveld iepenhout op te slaan of te vervoeren. Dit hout moet direct na het rooien worden vernietigd of geschild.

Herplant

Aan deze omgevingsvergunning is de plicht verbonden voor de herplant van 88 bomen, conform het bij de aanvraag gevoegde Definitief Ontwerp '95025415-INTHR0-VER-DO-002 blad 1-12 tot en met 12-12 wijz 0', van 10 mei 2021, met minimaal stamomtrekken van 18 - 20 cm.

De bomen dienen herplant te worden in het eerstvolgende plantseizoen (van november tot en met april), na het kappen van de bomen en na realisatie van het herinrichtingsplan. Herplant dient conform de bij de aanvraag gevoegde tekening Definitief Ontwerp '95025415-INTHR0-VER-DO-002 blad 1-12 tot en met 12-12 wijz 0', van 10 mei 2021 te worden uitgevoerd.

De herplant dient te worden uitgevoerd in overleg met en ten genoegen van de directeur van de Dienst Stadsbeheer, vertegenwoordigd door de groenbeheerder, van de Dienst Publiekszaken van het stadsdeel Scheveningen te bereiken via het telefoonnummer 14070 van de gemeente Den Haag.

Geldigheidsduur

Deze vergunning vervalt indien hier niet binnen maximaal 18 maanden na het onherroepelijk zijn hiervan gebruik is gemaakt.

Ter kennisneming

Wij maken u erop attent dat u pas tot het kappen van de bomen mag overgaan als er **zes weken na bekendmaking van het besluit** zijn verstreken. Dit is de termijn waarbinnen belanghebbenden een bezwaarschrift kunnen indienen.

Tijdens de uitvoering van de vergunde activiteit(en), dient dit besluit te allen tijde op verzoek van een opsporingsambtenaar/toezichthouder of de gemeentelijk groenbeheerder direct getoond te worden.

Documentenlijst Besluit (P) (GG)

Algemene informatie:

Dossier:202113971
Type: Aanvraag Wabo
Omschrijving: het kappen van 65 bomen (stamomtrekken 22-250cm), staande langs de tramlijn Statenlaan, Frankenslag, Frederik Hendriklaan, Stadhouderslaan, Groot Hertoginnelaan, Nicolaistraat, Statenplein, President Kennedylaan, Eisenhowerlaan, Doornstraat, Prins Mauritslaan, Prins Mauritsplein, Frankenstraat, Van Aerssenstraat, Van Bleiswijkstraat, Waldeck Pyrmontkade, Koningin Emmakade, Sweelinckplein ten behoeve van herinrichting traject tramlijn 16S (Stadsdeel Scheveningen)
Adres: Geen adres/lokatieaanduiding

Datum Besluit (P) (GG): 17-09-2021

Documenten bij besluit:

Document: Besluit (P)
Bestandsnaam: A8048272.out.pdf
Documentid: 35908310
Bestandsgrootte: 0,12

Den Haag 6-12-2018

Geachte leden van de Commissie Leefomgeving,

Op het moment dat het drama aan de Scheveningseweg zich voltrekt, vraagt de wethouder uw instemming over zgn Topeisen en deelt hij mee dat hij voornemens is om in te stemmen met de topeisen van de MRDH en kiest hij voor brede trams.
De wethouder gaat onzes inziens 3 stappen te snel.
De Bomenstichting Den Haag verzoekt u om 3 Topeisen toe te voegen. Ik licht dit toe.

De 1e Topeis volgt uit het coalitieakkoord waarin staat dat er geen boom meer omgaat tenzij het echt niet anders kan. U heeft hiermee ingestemd.
Onderaan pagina 3 schrijft de wethouder: *De breedte van de tram levert geen significant verschil voor parkeerplaatsen <u>of</u> bomen.*
Geen **<u>significant</u>** verschil? Dat vinden we wel een erg cryptische omschrijving. En gaat het om parkeerplaatsen **<u>óf</u>** bomen. Mogen we kiezen?
Slaat dat significante verschil op aantallen bomen? Zo ja waarom noemt hij deze dan niet?
De bewering doet vermoeden dat er onderzoek naar is gedaan. Waarom heeft de wethouder dit onderzoeksrapport niet vrijgegeven? Zou hij dat alsnog willen doen?
De bewering dat er geen significante verschil is voor bomen is in tegenspraak met de consequenties voor de bomenrijen aan de Statenlaan. Daar komen volgens ingewijden 2 i.p.v. 3 rijen bomen. Klopt dit? Wat zijn de consequenties voor de bomen aan de Stadhouderslaan/Kon Emmakade/Waldeck Pyrmontkade?
Het gaat natuurlijk niet alleen om aantallen maar ook om waarden. Wat zijn de waarden van de bomen? Voor natuur, wateroverlast en droogte, hitte-eilanden, luchtkwaliteit, gezondheid? Zijn ze oud, gaat het om bijzondere soorten, staan er monumentale bomen?
De Bomenstichting Den Haag zou graag zien dat de wethouder een onderbouwing geeft over de consequenties van de keuze van de trams, de daarmee samenhangende spoorvervanging en perronverruiming. Niet alleen voor bomen ter plaatse maar ook de bomen waarvan de wortels worden aangetast en de groeiplaats wordt verkleind. Per scenario de aantallen en de waarden. En de alternatieve mogelijkheden om bomen te sparen. We spreken van een Bomen Effect Analyse.
Immers het is onmogelijk te kiezen zonder deze scenario's. Daarom verzoeken we het behoud van alle bomen als 1e Topeis toe te voegen.

De 2e Topeis. Klopt het dat het Statenkwartier en ROVER akkoord zijn met 2 rijen bomen in plaats van 3 langs de Statenlaan? Worden deze organisaties klakkeloos geloofd zonder inbreng van bijvoorbeeld de Bomenstichting Den Haag? De wethouder schrijft niets over de rol van 'bewoners en belanghebbenden'. Doet de wethouder niet meer aan burgerparticipatie?
De 2e Topeis is daarom een hoge graad van burgerparticipatie.

De 3e Topeis. Het college heeft zelf toegegeven dat de HTM niet innovatief is. Waarom zet de wethouder dan niet in op innovatie? Niet alleen bij de HTM maar ook bij de Haagse ambtenaren.

De bomen worden allemaal bedreigd door enerzijds de keuze voor brede tram en anderzijds door de daarmee samenhangede aanleg van rails en perrons. Zonder innovatieve ontwikkelingen krijgen we eenzelfde fantasieloos betonbed met damwanden als op de Scheveningseweg en de Nieuwe Parklaan. Omdat de fantasieloze HTM het zo wil. Zelfs maatwerk was niet mogelijk. De gemeente dient zelf innovatief te worden om innovatie af te dwingen bij de HTM.
Wij verzoeken daarom innovatie als 3e Topeis toe te voegen.

Wij zijn zeer teleurgesteld dat de wethouder en zijn ambtenaren geen lering hebben getrokken uit het drama van de Scheveningseweg, waar alleen maar verliezers zijn.

De Bomenstichting Den Haag waarschuwt maar vast. Let op uw zaak. Het kán beter en het móet beter. Vandaar 3 extra topeisen:
1e behoud van alle bomen
2e burgerparticipatie
3e innovatie

Ik dank u voor uw aandacht.

Den Haag 13-12-2018

Geachte leden van de Commissie Leefomgeving,

Onze dank aan de wethouder dat hij belangen organisaties gaat uitnodigen bij de het vervolg van dit traject. Wij zien de uitnodiging graag tegemoet.

Daags na de commissie vergadering – vorige week – heb ik een mailtje gestuurd aan mevrouw Tideman, zij gaf vorige week een korte presentatie over de trams.

Ik vroeg haar de gegevens over bomen. De bomen die in ieder geval gerooid moeten worden en de bomen die moeten wijken voor brede of smalle trams. Liefst een lijst per straat, met kaartjes.
Helaas heb ik geen antwoord mogen ontvangen.

Aanleiding waren de woorden over de significante verschillen. De wethouder corrigeerde dit omdat hij 'geen wezenlijk verschil' zei te bedoelen. Hoe dit ook zij, deze uitspraak vloeit natuurlijk voort uit gegevens.
Nu we deze aantallen niet hebben ontvangen zijn wij vertwijfeld:
Bestaan de gegevens eigenlijk wel? Of is de bewering uit de grote duim verzonnen?
Of wil de wethouder de boomgegevens niet doorgeven? Zijn boomgegevens geheim?
Waarom is dat? Eerlijk gezegd, we kunnen ons dat niet voorstellen.

We snapper er niets van en verzoeken de wethouder de gegevens gewoon aan ons door te laten sturen.

Dank voor uw aandacht..